

Program rozvoja obce Kováčovce 2014 - 2020

Ingrid Nemeth

Názov dokumentu:	Program rozvoja obce Kováčovce na roky 2014 -2020
Územné vymedzenie:	Banskobystrický kraj, okres Veľký Krtíš, obec Kováčovce
Územný plán obce:	
Dátum schválenia PRO:	
Dátum platnosti:	2020
Verzia:	1.1
Publikovaný verejne:	

Číslo uznesenia:	
-------------------------	--

Starosta obce:	Jozef Filip
-----------------------	-------------

.....

ZOZNAM SKRATIEK

ATSP	Asistent terénneho sociálneho pracovníka
NSK	Nitriansky samosprávny kraj
CKO	Centrálny koordinačný orgán
EAGGF	Európsky poľnohospodársky podporný a záručný fond
EF	Európsky fond
EK	Európska komisia
ERDF	Európsky fond regionálneho rozvoja
ESF	Európsky sociálny fond
EÚ	Európska únia
EÚS	Európska územná spolupráca
EVS	Efektívna verejná správa
FIFG	Finančný nástroj pre riadenie rybolovu
HDP	Hrubý domáci produkt
HND	Hrubý národný dôchodok
II	Integrovaná infraštruktúra
IKT	Informačno-komunikačné technológie
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
KF	Kohézny fond
KURS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2013
KŽP	Kvalita životného prostredia
ĽZ	Ľudské zdroje
MAS	Miestna akčná skupina
MDVRR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja
MPSVaR	Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny
MRK	Marginalizované rómske komunity
MVO	Mimovládne organizácie
MŽP	Ministerstvo životného prostredia
NFP	Nenávratný finančný príspevok
NSRR	Národná stratégia regionálneho rozvoja
NUTS	Nomenklatúra územných štatistických jednotiek'(La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques)

OcR	Obecný rozpočet
OcÚ	Obecný úrad
OcZ	Obecné zastupiteľstvo
OP	Operačný program
OZ	Občianske združenie
PD SR	Programový dokument Slovenskej republiky
PHSR	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
PI	Program INTERACT
PKS	Parita kúpnej sily
POH	Program odpadového hospodárstva SR na roky 2011 – 2015
PRB	Program rozvoja bývania
PRV	Program rozvoja vidieka
PRO	Program rozvoja obce
RH	Rybné hospodárstvo
SAŽP	Slovenská agentúra životného prostredia
SR	Slovenská republika
SZČO	Samostatne zárobkovo činná osoby
SZZP	Slovenský zväz zdravotne postihnutých
ŠF	Štrukturálne fondy
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TP	Technická pomoc
TSP	Terénna sociálna práca, terénny sociálny pracovník
TUR	Trvalo udržateľný rozvoj
ÚPSVaR	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny
ÚV SR	Úrad vlády Slovenskej republiky
VaI	Výskum a inovácie
VZNP	V znení neskorších predpisov
ZP	Zdravotne postihnutý
Z. z.	Zbierka zákonov

OBSAH

1 ÚVOD.....	6
2 CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA A HISTÓRIA OBCE.....	13
2.1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE.....	13
2.2 HISTÓRIA OBCE.....	14
3 ANALÝZA ZDROJOV.....	21
3.1 PRÍRODNÉ ZDROJE.....	22
3.2 DEMOGRAFICKÁ SITUÁCIA.....	28
3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	33
3.4 SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA.....	35
3.5 MATERIÁLNE ZDROJE.....	37
3.6 EKONOMICKÉ ZDROJE.....	38
4 SWOT ANALÝZA.....	42
5 ANALÝZA PROBLÉMOV.....	44
6 ROZVOJOVÁ STRATÉGIA	45
6.1 VÍZIA OBCE.....	45
7 IMPLEMENTAČNÝ RÁMEC CIEĽOV A OPATRENÍ.....	46
7.1 OPATRENIA A AKTIVITY.....	46
8 AKČNÝ PLÁN.....	49
9 ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE.....	56
10 MONITORING A HOTNOTENIE.....	59
ZÁVER.....	61
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY.....	62
PRÍLOHY.....	63

ÚVOD

Dokument „Program rozvoja obce Kováčovce na roky 2014 - 2020“ je základným dokumentom, ktorým sa obec pri výkone svojej samosprávnej pôsobnosti stará o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov. Podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce (ďalej len Program rozvoja obce) je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.

Cieľom spracovania PRO je poskytnúť komplexný pohľad na súčasný stav, perspektívy a šance obce v oblasti ekonomického a sociálneho rozvoja, stanoviť strategické ciele, rozvojové priority a strategické oblasti rozvoja obce ako celku.

Štruktúra PRO Kováčovce je v súlade s Metodickou príručkou pre vypracovanie PHSR obce vydaným ešte bývalým MVRR SR a s Metodikou na vypracovanie PHSR obce/VÚC, ktorú vyhotovilo MDV a RR SR (podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z.).

Veľmi dôležitým cieľom tohto dokumentu je zabezpečenie účasti obce na čerpaní finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov Európskej únie.

Definované sú prioritné rozvojové oblasti, ciele, opatrenia a aktivity PHSR obce v súlade so strategickými rozvojovými dokumentmi na úrovni EÚ, SR, NUTS I, NUTS II a NUTS III.

- **Dokumenty nadnárodnej úrovne:**

• **Stratégia Európa 2020**

Európa 2020 je desaťročná stratégia Európskej únie v oblasti rastu. Nezameriava sa však iba na prekonanie krízy, ale jej cieľom je odstrániť nedostatky aktuálneho rastového modelu a vytvoriť podmienky pre taký typ rastu, ktorý je inteligentnejší, udržateľnejší a inkluzívnejší. Na účely hodnotenia pokroku bolo v rámci stratégie nastavených päť hlavných cieľov, ktoré by EÚ mala splniť do roku 2020. Týkajú sa zamestnanosti, vzdelávania, výskumu a inovácie, sociálneho začlenenia a chudoby a oblasti klímy a energetiky.

Základom stratégie sú tri vzájomne sa dopĺňajúce priority:

- Inteligentný rast: vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácií.

- Udržateľný rast: podporovanie ekologickejšieho konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívnejšie využíva zdroje.
- Inkluzívny rast: podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí sociálnu a územnú súdržnosť.

• Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020

Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020 je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika za účasti partnerov v súlade s prístupom viacúrovňového riadenia a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov Európskych štrukturálnych a investičných fondov za účelom dosahovania cieľov stratégie Európa 2020.

Úlohou PD SR je definovať strategický prístup na riešenie identifikovaných disparít a rozvojových potrieb, ktoré v súčasnosti bránia dostatočne naplňať stratégiu inteligentného, udržateľného inkluzívneho rastu a zvyšovať kvalitu života.

Hlavným cieľom PD SR je zvyšovanie kvality života obyvateľov SR prostredníctvom vytvárania nových pracovných miest, inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu.

Priority pre financovanie:

- Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie,
- Infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť,
- Rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce,
- Trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov,
- Moderná a profesionálna verejná správa.

Operačné programy (OP)

• **Výskum a inovácie (VaI)** – špecifická priorita: Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií, podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií, Zlepšiť dostupnosť, využívanie a kvalitu informačno-komunikačných technológií. Zvýšenie konkurencie schopnosti malých a stredných podnikov, poľnohospodárskeho sektora (v prípade EPFRV) a sektora rybného hospodárstva a akvakultúry (v prípade EFNRH), Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, zručností a celoživotného vzdelávania.

- **Integrovaná infraštruktúra (II)** – špecifická priorita: Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach,
- **Ľudské zdroje (ĽZ)** – špecifická priorita: Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkolvek diskriminácie. Investície do vzdelávania, rozvoja schopností a celoživotného vzdelávania.
- **Kvalita životného prostredia (KŽP)** – špecifická priorita: Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch. Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov. Podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzanie a riadenie rizika.
- **Efektívna verejná správa (EVS)** – špecifická priorita: Zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality. Posilnenie inštitucionálnych kapacít verejných orgánov a zainteresovaných strán a efektivitu verejnej správy.
- **Integrovaný ROP (IROP)** – špecifická priorita: Regionálna infraštruktúra a politika.

Samostatným režimom sa budú riadiť programy:

- Technická pomoc (TP)
- Rybné hospodárstvo (RH)
- Program rozvoja vidieka (PRV)
- Európska územná spolupráca (EÚS)
- Program INTERACT (PI)

- **Dokumenty národnej úrovne:**

• **Národná stratégia regionálneho rozvoja SR na roky 2014 – 2020**

Národná stratégia je východiskový strategický dokument, ktorého cieľom je komplexne určiť strategický prístup štátu k podpore regionálneho rozvoja v SR. Jej úlohou je pre región na úrovni NUTS 3:

- identifikovať jeho vnútorný potenciál a špecifikovať jeho možnú konkurencieschopnosť v rámci SR,
- charakterizovať jeho špecifické stránky a z nich vyplývajúce hlavné konkurenčné výhody v rámci SR ako aj v európskom kontexte,

- určiť jeho rozvojové strategické ciele a priority.

Národná stratégia bola vypracovaná v súlade s inými strategickými a koncepčnými dokumentmi, napr. v oblasti politiky súdržnosti nadväzuje na Národný strategický referenčný rámec SR 2007 - 2013 (vrátane operačných programov), v oblasti územného rozvoja je koordinovaná súbežne s aktualizáciou KURS 2001. Národná stratégia tiež vychádza z Lisabonskej stratégie EÚ a jej rozpracovania pre Slovensko v rámci dokumentov, ako je Stratégia rozvoja konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010, Národný program reforiem SR a Modernizačný program Slovensko 21.

NSRR je zároveň východiskový dokument pre spracovanie nového programového dokumentu na využívanie finančných prostriedkov z fondov EÚ po roku 2013.

V súlade s Lisabonskou stratégiou, v ktorej je stanovený cieľ vytvoriť konkurencieschopnú, pracovné miesta vytvárajúcu a na poznatkoch založenú ekonomiku, ktorá je charakterizovaná rastom, sociálnou súdržnosťou a úctou k životnému prostrediu, bude potrebné i naďalej v Slovenskej republike zamerať pozornosť na rozvoj: ľudských zdrojov, podnikateľského prostredia, vedy, výskumu a inovácií, životného prostredia.

Strategickým cieľom NSRR je „Integrovaným a výsledkovo orientovaným prístupom k regionálnemu rozvoju a na základe využitia vnútorného potenciálu regiónov zvýšiť do roku 2030 adaptabilitu, konkurencieschopnosť a výkonnosť regiónov pri súčasnom zvyšovaní kvality života ich obyvateľov a pri rešpektovaní princípov TUR.“

Prioritné oblasti národného rozvoja:

Prioritná oblasť 1: Veda, výskum a inovácie

Prioritná oblasť 2: Ľudské zdroje

Prioritná oblasť 3: Zamestnanosť

Prioritná oblasť 4: Konkurencieschopnosť, rast a podnikateľské prostredie

Prioritná oblasť 5: Životné prostredie - zmeny klímy, obnoviteľné energetické zdroje

• Stratégia rozvoja konkurencieschopnosti Slovenska (schválená uznesením vlády SR) – Lisabonská stratégia pre Slovensko,

- Národný strategický referenčný rámec 2007 – 2013,
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja (schválená uznesením vlády SR),
- Národný program reforiem SR na r. 2011 - 2014(schválený uznesením vlády SR),
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2013(schválená uznesením vlády SR),
- Politika súdržnosti v rokoch 2014 – 2020,

- Program odpadového hospodárstva SR na roky 2011 – 2015,
- Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky – zásadou vytýčenou v spomínanom dokumente je aj minimalizácia vzniku, využívanie a správne zneškodňovanie odpadov.

- **Dokumenty regionálnej úrovne:**

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja (BBSK) na roky 2014-2020.

NSRRSR zadefinovala strategické ciele BBSK nasledovne:

- doprava a zvyšovanie dostupnosti a atraktivity územia (integrovaná doprava),
- rozvoj ľudských zdrojov a zvyšovanie kvality života obyvateľov prostredníctvom informatizácie verejnej správy a podporou projektov v oblasti elektronických služieb,
- poľnohospodárstvo, lesníctvo a rozvoj vidieka,
- inovácie a rast konkurencieschopnosti priemyslu v rozhodujúcich sektoroch a pri využívaní obnoviteľných zdrojov energie.

Na základe uvedeného boli určené prioritné oblasti:

PO 1: Veda, výskum a inovácie

PO 2: Ľudské zdroje

PO 3: Zamestnanosť

PO 4: Konkurencieschopnosť, rast a podnikateľské prostredie

PO 5: Životné prostredie, zmeny klímy a obnoviteľné zdroje energie
(http://ocuholisa.sk/dokumenty/phsr_obec_holisa_2014.pdf, 2014).

Víziou obce je zabezpečiť hospodársky a ekonomicky rast pri dodržaní podmienok TUR a využití obnoviteľných zdrojov energie, kvalitne zabezpečenie životných potrieb obyvateľstva v kontexte zachovania a rozvoja kultúrnych tradícií a zvykov v obci využívajúc úzku spoluprácu verejného, neziskového i podnikateľského sektoru a občanov.

Dosiahnutím stanovených cieľov sa zlepši miestna infraštruktúra, podporí sa rozvoj miestneho vidieckeho podnikania, vytvorenie nových pracovných príležitostí, poskytnú sa kvalitnejšie základné služby samotnému obyvateľstvu i návštevníkom vidieka, čo v dôsledku prispeje k rozvoju vidieckeho turizmu v obci a zvýši sa atraktivita obce, okolitých obcí i regiónu.

Finančne prostriedky, ktoré získame z Európskych fondov, musíme čo najefektívnejšie vynaložiť. Pomáhať obciam by mali odborníci, ktorí sú vzdelaní, skúsení a majú určitú motiváciu. Musíme takých odborníkov udržať v regióne ba aj v obci, aby kapacita mladých vzdelaných ľudí čím ďalej rástla.

Dokument na dosahovanie cieľov rozvoja obce Kováčovce je jedným z podporných dokumentov, ktorý obsahuje podrobne detaily a ciele programu.

Poslaním PRO Kováčovce je zabezpečiť kontinuitu rozvoja obce. Je to zároveň otvorený dokument, ktorý sa môže podľa vopred stanovených pravidiel dopĺňať a aktualizovať.

Postup spracovania Programu rozvoja obce

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce bol vypracovaný na základe Metodickéj príručky vydanéj Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, sekciou regionálnej politiky. PRO Kováčovce obsahuje tieto základné časti:

1. Analytická časť

- pozostáva zo situačnej analýzy, t.j. identifikácie súčasného stavu socio-ekonomického vývoja obce a okolia obce, hodnotí súčasný stav v jednotlivých oblastiach na území obce, analýza bola zameraná na tieto oblasti: prírodné zdroje, demografická situácia, sociálna a technická infraštruktúra, materiálne zdroje a ekonomické zdroje,
- vypracovanie SWOT analýzy.

2. Strategická časť

- rozoberá rozvojovú stratégiu územia, resp. víziu obce a ciele obce.

3. Programová/Implementačná časť

- zahŕňa opatrenia, priority a konkrétne plánované aktivity.

4. Finančná časť

- nadväzuje na strategickú časť PRO, definuje priority a opatrenia.
- pozostáva z akčného plánu s časovým harmonogramom a návrhom finančného a organizačného zabezpečenia.

Účel Programu rozvoja obce:

Účelom je aktualizácia celého strategického rozvojového dokumentu s cieľom definovať potrebné, žiaduce priority, ktoré obci umožnia dlhodobý rozvoj založený na cielenej stratégii.

Program rozvoja obce je komplexným dokumentom. Spája otázky rozvoja fyzických štruktúr so sociálnymi, ekonomickými a ďalšími aspektmi. Preto bude mať voči ostatným plánovacím dokumentom spracovaným na miestnej úrovni zastrešujúcu funkciu. Na rozdiel od územného plánu, ktorý rieši najmä otázky fyzického rozvoja územia (lokalizáciu zástavby a priestorové regulatívy pre stavebný rozvoj, funkčné využitie rozvojových plôch), program rozvoja obce sa podrobnejšie zaoberá otázkami ekonomického a sociálneho rozvoja, čím vo vzťahu k územnému plánu plní komplementárnu funkciu.

Poslaním PRO je zabezpečiť kontinuitu rozvoja obce. Je to otvorený dokument a mal by sa podľa vopred stanovených pravidiel dopĺňať a aktualizovať.

2 CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA A HISTÓRIA OBCE

2.1 CHARAKTERISTIKA OBCE

Tam, kde na západ tečúci Ipeľ nabera smerom na juh ostrú zákrutu a pokračuje na severozápad, nachádzame malú novohradskú obec Kováčovce. Kedysi kuriálna, ale v podstate chudobná dedina leží v krásnom prostredí, obohatená zázračnou prírodou. Možno práve to sem priťahovalo niekdajších zemepánov, lebo územie s **1162 ha** sa už vtedy delilo na mnoho častí a poľnohospodárska pôda bola iba „stredne úrodná“, ako to napísal aj András Vályi v 18. storočí. Kopcovité okolie krajiny však nahrádza všetko.

Iba kúsok od Kováčoviec je **novohradské mestečko Szécsény**, osada s bohatou minulosťou. Na jej lúke v dobe Ferenca Rákócziho usporiadali aj národné zhromaždenie.

Ipeľ prekrižovali na viacerých miestach mosty, priechody sa husto striedali. Kováčovský sedliak sa tak rýchlo dostal so svojim tovarom na trhy do Szécsényu a Balassagyarmatu i do tamajších úradov. Cez mosty prechádzali peši do kostola do Huguagu a Szécsényu, pretože v Kováčovciach dlho nebol postavený Boží dom. Prechádzal tu i **hlavný ťah cesty č. 2 Budapešť – Košice**, ktorá prvýkrát medzi Kováčovcami a Huguagom prekrižovali Ipeľ. Trasa hlavnej cesty križovala druhýkrát rieku pri Pöstyénypuszte. **Drevený most** roku 1849 podpálil Görgely, no znovu ho postavili. Roku 1894 postavili už oceľový most, mrežovaný, s tromi oblúkmi. V roku 1944 ho však Nemci vyhodili do povetria. Toto premostenie sa podarilo obnoviť a odovzdať do užívania 23. februára 2012.

SYMBOLY OBCE

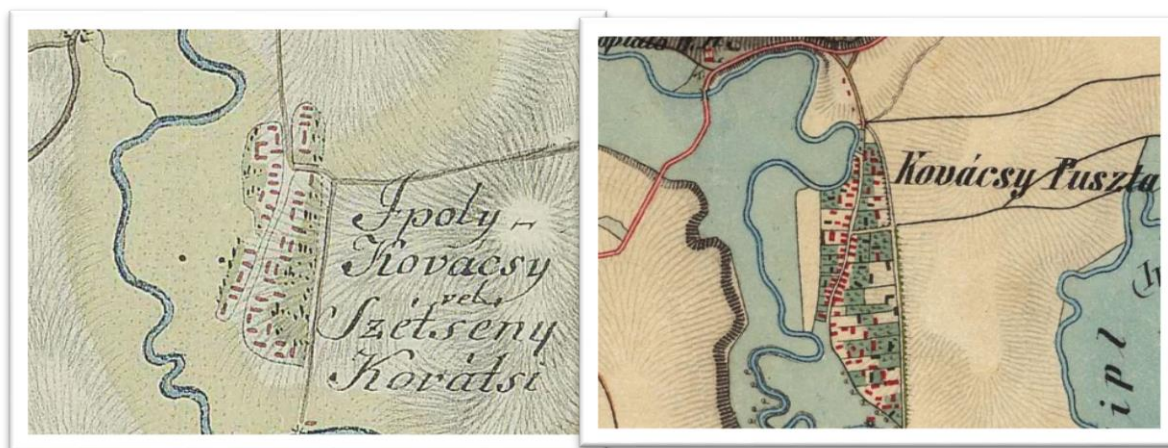
Erb obce – tvorí v zelenom štíte strieborný lemeš, sprevádzaný dvomi zlatými klasmi, vyrastajúcimi z dolného okraja štítu.

Vlajka obce - Pozostáva z piatich pozdĺžnych pruhov vo farbách zelenej (2/8), žltej (1/8) bielej (2/8), žltej (1/8) a zelenej (2/8). Pomer strán má 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvomi zástrihmi siahajúcimi do tretiny listu vlajky.

2.2 HISTORICKÝ VÝVOJ OBCE

Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1295. Staré a cudzojazyčné pomenovania obce boli: Koachy (1295), Kovachy (1435), Kowaczowa (1773); maďarsky Szécsénykovácsi. Dnešný názov Kováčovce je od roku 1920. Obec patrila Sečianskemu panstvu, potom

Zdroj: <https://okresvk.wordpress.com/2014/05/28/kovacovce/>, 2015

rozličným zemianskym rodinám. V roku 1828 mala obec 29 domov a 351 obyvateľov. Zaoberali sa poľnohospodárstvom. V roku 1925 došlo k vzbuře pre nespravodlivé uskutočnenie pozemkovej reformy. V roku 1935 trestne stíhali komunistov za predvolebnú kampaň. V rokoch 1938-1944 bola obec pripojená k Maďarsku.

Pet'ov: Obec vznikla v 13. storočí, patrila Petöovcom. Jej starý názov bol v roku 1467 Pethewfalva. V rokoch 1554-1593 obec okupovali Turci. Zanikla za vojen v 1. polovici 17. storočia, uvádza sa však čas v 1. polovici 18. storočia ako zemianska obec, potom už len ako osada Kováčovce, ktorá mala v roku 1828 domov 26 a 246 obyvateľov.

V roku 1965 na okolí Kováčoviec archeológovia objavili mamutie kly a stopy po pravekom osídlení. Našli aj sekery z doby bronzovej, hatvanskú keramiku i rímske mince. Začiatkom 13. storočia Kováčovce boli pravdepodobne jedným z hradov patriacich rodu Kacsics. Pamiatku môže uchovávať aj kopec nad obcou zvaný Hradište. Tunajšie majetky Miklósa Cserépa roku 1327 kráľ Karol I. daroval vajdovi Tamásovi Szécsényimu. Na konci 16. storočia obec vlastnil aj Tamás Ebeszky. V časoch tureckej okupácie si Kováčovce veľa vytrpeli. Podľa súpisu daní z roku 1559 tu bolo 10 rodín, dane platiacich bolo 22. Roku 1562 ich počet klesol o 27%. V tých časoch bola životná úroveň slabo stredná.

Na začiatku 18. storočia v Kováčovciach boli spísané 4 maďarské a jedna slovenská domácnosť. V polovici storočia bol majiteľom obce László Nagy a roku 1770 pri urbáriálnom usporiadaní sa objavili ďalší majitelia a v roku 1826 pribudli noví. Podľa monografie župy v Kováčovciach dali postaviť kúrie Elek Prónay, Ferenc Szent – Iványi a Gábor Szerény. Vtedy k obci pričlenili pustý Cseres a Peťov ako aj samoty Benevölgy, Gellén, Hársas a Porpás.

V miestnom súpise zemepisných názvov Eleka Fényesa sú Kováčovce zapísané ako maďarská dedina s 258 Katolíkmí, 48 Evanjelíkmi, 4 Kalvínmi a 5 Židmi.

Do roku 1850 patrili Kováčovce do Szécsényiovského a potom do Balassagyarmatského okresu. V rokoch 1919 – 1938 sa okresným sídlom stal Modrý Kameň. V rokoch 1938 – 1945 patrili k Maďarsku, po 1945 roku k Československu do okresu Modrý Kameň. Stáli tu aj žandárske kasárne. Do peťovského panstva prichádzali evanjelickí Slováci, bola tu postavená aj „jubilejná škola“, vyučovalo sa po slovensky.

Keď sa chudoba vystupňovala, mnohí odišli za prácou do Ameriky. Stará dedina ležala pri zvonici blízko Ipľa. Na mieste dnešnej Novej ulice mali pôdy a záhrady aj tí bohatší. Na širokom okolí bol známy Drexlerov mlyn, ktorý sprvu fungoval na vodný pohon, neskôr na plyn. Sakrálna pamiatka v dedine nebola, vo väčšej úcte držali kríž Futo v chotári, ktorí dal postaviť János Oravec pri svojom pozemku. Spoločnosť Ruženca tu je i dnes.

Veľký pôst tu vždy brali vážne, nekonzumovali mäso, varili iba s maslom a do kostola chodili v čiernom. Na Kvetnú nedeľu sa Kysel' nevyháňala iba na druhom brehu Ipľa. Baburiatka nosili posvätiť. Veľkonočné vajcia farbili vývarom z cibule alebo červeným krepovým papierom. Máj stavali len tomu, kto už mal dvorníka. Na Deň Boží sa zúčastnili procesie vo Vrbovke. Základný kameň kostola v obci položili roku 1995. Stavbu začali roku 1998. Kostolík posvätil trnavský biskup Ján Orosch na počesť Blahoslavenej Matky. Obraz na

hlavnom oltári, namaľovaný v roku 1954 Štefanom Hámorom, bol prenesený zo starej modlitebne. Zobrazuje narodenie Panny Márie, nemluvňa obklopuje sv. Anna a Joachim, vítajú ho aj anjeli.

Nový kostol v Kováčovciach

Oltárny obraz kostola v obci

Drexlerov mlyn dnes

Kultúrno-historické pamiatky

V zmysle medzinárodných dohôd je kultúrne dedičstvo definované nasledovne: „Kultúrne dedičstvo tvoria historické a kultúrne hodnoty vytvorené predchádzajúcimi generáciami bez ohľadu na dobu a miesto ich vzniku. Predstavuje hmotné i nehmotné veci a predmety, jednotlivé objekty, ucelené súbory a komplexy“. Historické a kultúrne hodnoty vytvorené predchádzajúcimi generáciami je potrebné ochraňovať. Mnoho historicky významných objektov bolo pre svoju dôležitosť zapísaných do Ústredného zoznamu pamiatkového fondu (ÚZPF), ktoré je potrebné chrániť podľa zákona číslo 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu.

Zoznam kultúrnych pamiatok v obci

Tabuľka č. 1. -

Miestna časť	Pamiatkový objekt	Bližšie určenie
Kováčovce	Kúria Várköziovcov	barokovo-klasicistická z 2. polovice 18. storočia, upravená začiatkom 19. storočia

Zdroj: UZKP

Obce môžu v zmysle zákona číslo 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu, § 14, ods. 4 rozhodnúť o utvorení a odbornom vedení evidencie pamätihodností obce. Do evidencie pamätihodností obce možno zaradiť okrem hnutelných vecí a nehnuteľných vecí aj kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, zemepisné a katastrálne názvy, ktoré sa viažu k histórii a osobnostiam obce. Rozhodnutia vo veci pamätihodností obcí sú prerokované v obecných zastupiteľstvách a schválené uzneseniami.

Pamätihodnosti v obci

Tabuľka č. 2. -

Kúria	- Herrmannovcov z 18. storočia rokokovo-klasicistická - Himmlerovcov v Peťove - Percsinovcov - Drexlerov mlyn - Szentiványovcov
Budovy	- bývalá Hasičská zbrojnica - roľnícke domy - jubilejná škola, v ktorej učil aj Fraňo Kráľ
Kostol	Základný kameň kostola v obci položili r 1995. Stavbu začali r 1998.
Pamätný stĺp	Pamätný stĺp Krúdyho, ktorý dali postaviť r. 2003 Ministerstvo národného kultúrneho dedičstva, obecná samospráva a Spoločnosť Palóc.
Pamätná tabuľa	Pamätnú tabuľu Fraňa Kráľa v r. 2005 dala postaviť Spoločnosť A.H. Škultétyho.
Náhrobný kameň	Náhrobný kameň Krúdyho prarodičov.
Náhrobné kamene v Peťove	Rodiny: Fáyovcov, Percsinovcov, Sándora Drexlera, Zsigmonda Hajósa, Dessewffy

Zdroj: obec

Prízemná klasicistická kúria

Kúria Szentiványovcov

Kúria Percsinovcov

V Peťove (neskôr kúria

Himmlerovcov)

*Prestavaná kúria z 18. storočia
(neskôr kúria Hermannovcov)*

Križ cintorína

*Budova bývalej hasičskej zbrojnice
v Peťove*

Významné osobnosti v obci

Tabuľka č. 3. -

Béla Hrubík – (1964),	narodil sa a žil v Kováčovciach. Politik, spisovateľ.
Hajnalka Árvai- Oravec – (1969)	pochádza z Kováčoviec. Napísala viac diel v rôznych časopisoch.
János Krúdy – (1794 – 1855),	Prastarý otec spisovateľa, kastelán Novohradskej župy. Zomrel vo veku 61 rokov, pochovaný je na obecnom cintoríne.
Gyula Krúdy – (1823 - ?)	Starý otec spisovateľa. Narodený v Kováčovciach, v roku 1846 zvolený za čestného podnotára. Neskôr sa usadil v Szabolcsi.
Kálmán Krúdy	Brat starého otca spomínaný ako historický hrdina novohradských beťárov. Desať rokov sa staval proti tým, ktorí ho prenasledovali.
Fraňo Král' (1903 – 1955)	Vďaka nemu sa Peťov dostal do slovenskej literatúry. Bol učiteľom tunajšej školy. Triednu knihu, ktorú spisovateľ viedol, zachovali až

	do reorganizácie školy. Zo známej rodiny Fáyovcov Daniel Fáy ešte v roku 1821 býval v Kováčovciach. V roku 1856 tu zomrel Károly Fáy.
Antal Prónay	Syn v celej krajine známeho vinára a spisovateľa odbornej literatúry Antala Prónayho.
Elek Prónay	Tu žil spolu s manželkou Máriou Zerdahelyi. Spomína sa ako jeden zo staviteľov tunajších kúrií.
Ferenc Szentiványi	Vynikajúci krajinský sudca a hospodár.

Zdroj: obec

Tabuľa pamätného stĺpa Krúdyho
na námestí v Kováčovciach

Pamätná tabuľa Fraňa Kráľa
v Pet'ove

Náhrobný kameň Krúdyho prarodičov
V kováčovskom cintoríne

Vyrezávané kopije na pamiatku záboru
vlasti a prvej písomnej zmienky o obci

Ľudová architektúra v obci

Domy v dedine boli vo väčšine postavené z nepálených tehál. Války si pripravoval každý sám, ale stalo sa, že ich dali vyrobiť cigánom. Na brehu Ipľa boli veľké jamy, v ktorých nohami miešali rezanú

hlinenú zem sa slamou. Takto pripravenú hlinu dávali do tehlových foriem, postláčali ich, navrchu postriekali vodou a nakoniec rámy vytiahli. Takto pripravená surovina sa na mieste týždeň sušila, potom tehly poskladali do ihlana a ďalej sušili. Zriedkavé bolo, ak si niekto základy domu postavil z kameňa, pretože ho na tomto území bolo primálo. Do plytkej jamy vykopaného základu dávali drsné stopky konope, na to umiestnili blato, a potom sa mohla začať stavať stena. Strechy domu dlho zakrývali zo slamy pripravenou šupkou.

Gazdovský dom so sedlovou strechou a

stĺpovitým

Zvonica

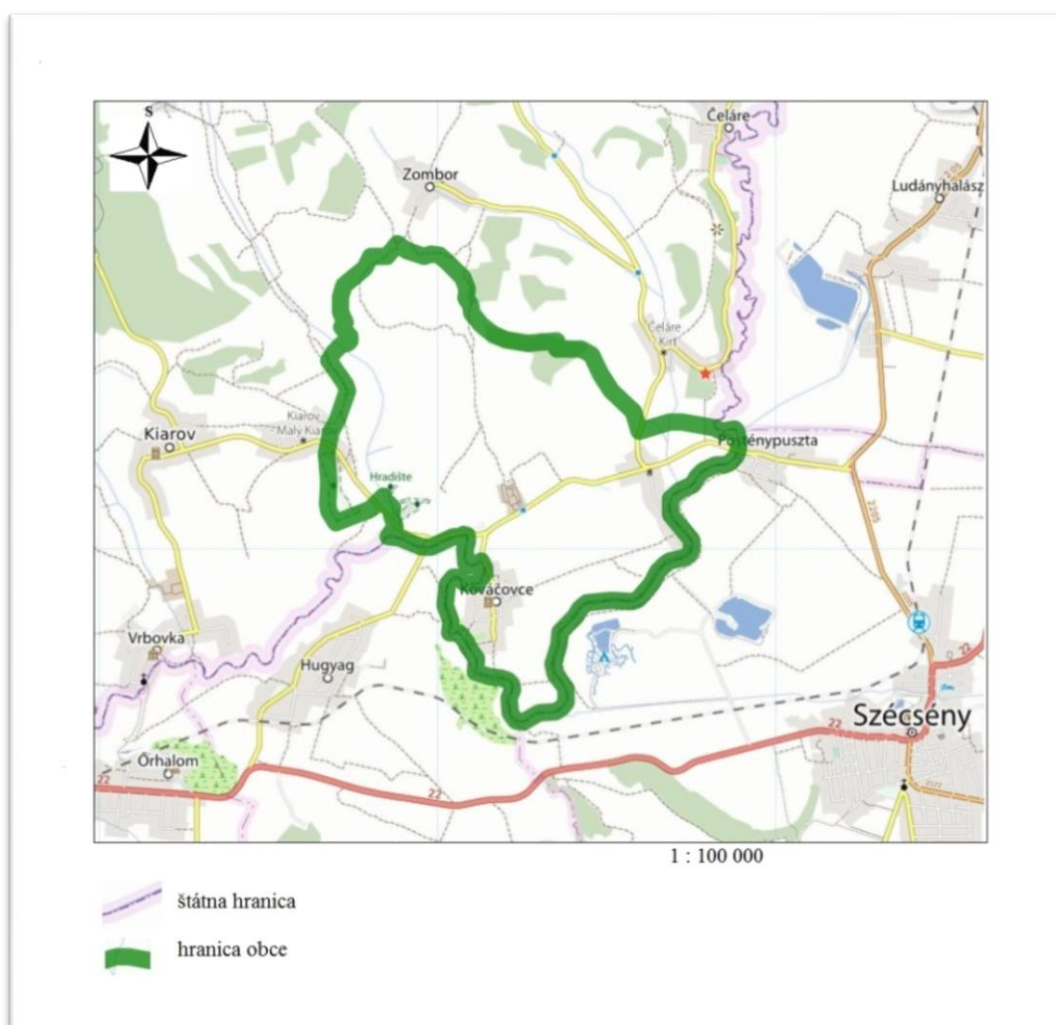
Zdroj: Archív

3 ANALÝZA ZDROJOV

3.1 POLOHA OBCE

Obec leží v Ipeľskej kotline na pravom brehu rieky Ipeľ v južnej časti okresu Veľký Krtíš. Obec susedí s obcami Kiarov, Vrbovka, Zombor, Čeláre a Maďarskou republikou. Z obce je vzdialenosť do okresného mesta cca 25 km. Výmera katastrálneho územia je 1 162 ha. V obci žije 380 obyvateľov.

Mapa č. 1. – Vymedzenie územia obce

Zdroj: <http://kovacovce.oma.sk/turisticky-atlas>, 2015

Nadmorská výška v strede obce je 150 m n. m. a v chotári 148–265 m n. m. Južná časť chotára sa nachádza na širokej mokrej, zaplavovanej nive Ipľa a na nižších terasách s pieskovými návejmi. Severná časť je na pahorkatine s plochými členitými chrbtami z mladotret'ohorných uloženín.

3.2 PRÍRODNÉ ZDROJE

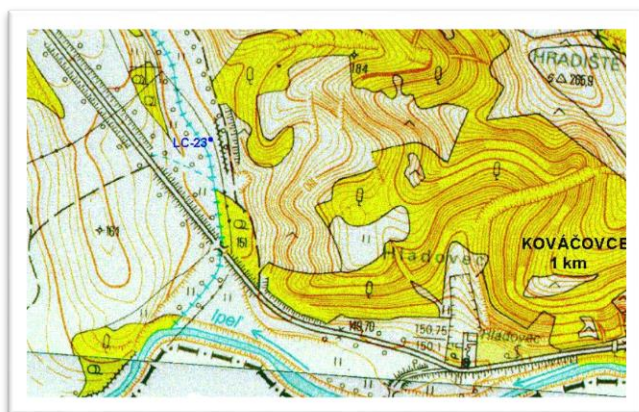
Riešené územie nemá príliš pestrý charakter geologickej stavby, čo je podmienené jeho geografickou pozíciou na juhu Slovenska, kde sa na geologickej stavbe podieľajú takmer výlučne horniny z obdobia neogénu (sedimenty a vulkanity) prekryté tenkými nesúvislými pokryvmi kvartérnych uloženín. Má stredne kvalitné lužné, nivné a hnedozemné pôdy.

Štrkový materiál je dobre opracovaný, okruhliaky sú elipsovité a majú pestré petrografické zloženie. Prevláda kremeň, kremenec, žilný kremeň, rohovce, silicity a menej okruhliaky tret'ohorných vulkanických hornín – andezit, ryolit, ryodacit, tufy. Štrkový materiál sa skôr ťažil v oblastiach Balog nad Ipľom, Veľká Ves nad Ipľom, Kosihy nad Ipľom, Veľká a Malá Čalomija, Bušince, Vrbovka, Kováčovce, Čeláre. V súčasnosti sa ťaží na juhu Malého Kiarova a na juhu okraja miestnej časti obce Peťov.

Rieka Ipel' tečie vo svojom pôvodnom koryte obkolesená romantickou prírodou a dobrými miestami na rybolov. V extraviláne obce sa nachádzajú minerálne pramene. Prameň je na úpätí kopca Hradište, na pravom brehu Lovosického potoka, asi 500 m od jeho vyústenia do Ipľa. Je to kopaná studňa, hlboká 4,4 m a vystužená betónovými rúrami. Úprava pochádza z roku 1960. Nad prameňom je štvorhranný betónový múrik bez krytia. Odber vody je možný iba načretím.

Minerálny prameň – Kováčovce LC – 23 (Šťavica) - je na úpätí kopca Hradište, na pravom brehu Lovosického potoka, asi 500 m od jeho vyústenia do Ipľa. Je to kopaná studňa, hlboká 4,4 m a vystužená betónovými rúrami. Úprava pochádza z roku 1960. Nad prameňom je štvorhranný betónový múrik bez krytia. Odber vody je možný iba načrením (SAZP, 2015).

Mapa č. 2 – Minerálny prameň Šťavica

Zdroj: SAZP, 2015

Lesná pokrývka územia je ovplyvnená ľudskou činnosťou. Značná časť bola odlesnená a premenená na pasienky a ornú pôdu. Druhovú štruktúru pôvodných lesných spoločenstiev, ktoré na území ostali, bola nevhodným hospodárením a výberom drevín zmenená.

Uceleným a súvislejším lesným komplexom je pokrytá len severovýchodná časť územia, na honoch s miestnym názvom Bukov potok, Dúbrava, Babka, Hlboké, ktorý nadväzuje na komplex lesov tzv. strhárska hora tiahnuci sa na sever. Ďalší lesný komplex pokrýva východné úpätie hrebeňovitého výbežku Krupinskej planiny (Vápenice, Klinkovica, Vysoká hora) a viacerými výmoľmi prechádza až do alúvia Krtíšskeho potoka. Nadmorskou výškou sa včleňuje do dubového vegetačného stupňa, kde v podmienkach panónskej klímy mal optimálne podmienky dub zimný s menším zastúpením hrabu obyčajného a prímiesou javora mliečneho, javora poľného, lipy malolistej, duba letného a okrajovo buka lesného.

Z chránených druhov flóry boli zaznamenané *Colutea arborescens*, *Stipa capillata*, *Orchis morio*, *Ranunculus illyricus*, *Chrysopogon gryllus*, *Ornithogallum kochii*, *Leopoldia comosa*, *Linum austriacum*. Veľký význam má územná ochrana lokality aj z hľadiska ochrany entomofauny, z plazov sa tu nachádzajú *Lacerta agilis*, *L. viridis*, *Coronella austriaca*, z vtáctva boli vrátane blízkeho okolia evidované napríklad *Merops apiaster*, *Upupa epops*, *Accipiter gentilis*, *A. nisus* a vyše 20 druhov drobných spevavcov.

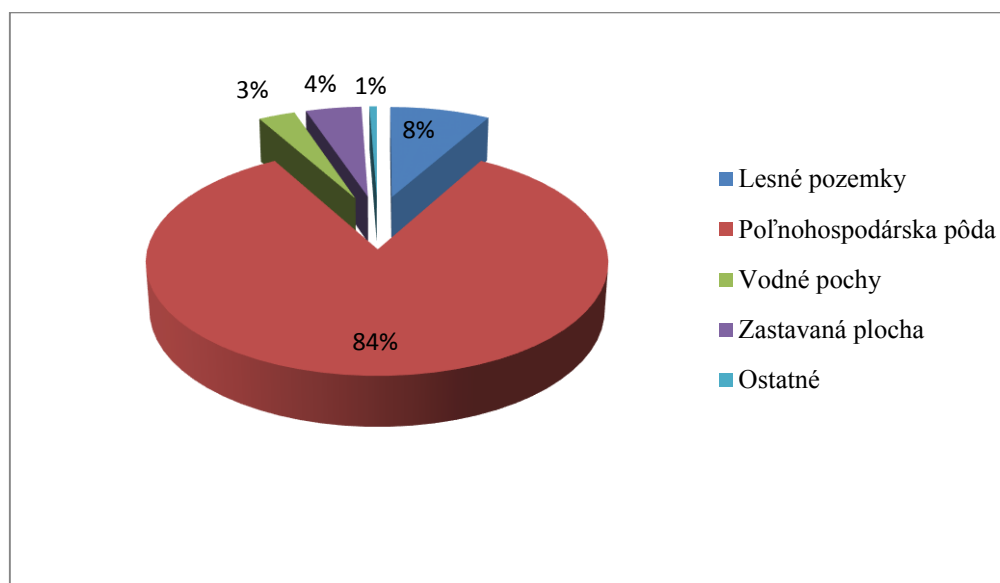
Výmera územia, využitie pôdy v obci:

Tabuľka č. 4 – Výmera územia obce Kováčovce (v ha)

Celková výmera	Lesné pozemky	Poľnohosp. pôda	Vodné plochy	Zastavaná plocha	Ostatné
1 162	95	969	35	53	7

Zdroj: ŠÚ SR, 2015

Graf č.1 – Výmera územia v ha (za rok 2015)

Zdroj: ŠÚ SR, 2015

Ochrana prírody a krajiny

Ochrana prírody a krajiny predstavuje predchádzanie zásahom a obmedzovanie zásahov, ktoré ohrozujú, poškodzujú alebo ničia podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, prirodzený estetický vzhľad krajiny, znižujú jej ekologickú stabilitu, ako aj odstraňovanie následkov týchto zásahov. Povinnosť chrániť všetky zložky prírody je zakotvená v rade zákonných opatrení, základným zákonom je Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení nesk. predpisov. V zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny sa pre územnú ochranu prírody a krajiny stanovuje päť stupňov ochrany, pričom rozsah obmedzení sa so zvyšujúcim stupňom ochrany zväčšuje. Prvý stupeň ako všeobecná ochrana platí na celom území SR všade tam, kde nie je vyhlásená územná ochrana v jednotlivých kategóriách

chránených území. Druhý až piaty stupeň predstavuje osobitnú ochranu, a to v zmysle územného členenia, alebo v zmysle druhovej ochrany.

Okres Veľký Krtíš má v porovnaní s ostatnými regiónmi SR malé množstvo vyhlásených chránených území. Vyhlásené chránené územia zahŕňajú podstatnú časť ekologicky najcennejších častí prírody týchto okresov. Rovnako to platí aj o územiach označovaných ako ekologicky významné segmenty krajiny. V rámci starostlivosti o chránené územia nie sú zatiaľ spracované programy starostlivosti resp. osobitné režimy ochrany. Taktiež v rámci starostlivosti o chránené druhy neboli vypracované osobitné režimy ochrany. Vzhľadom k týmto údajom je nanajvýš dôležité rešpektovať aktuálne zákonné normy v oblasti ochrany prírody a krajiny, realizovať opatrenia navrhované v odborných dokumentoch (R-ÚSES apod.) a zároveň sa venovať oblasti prevencie, výchove a vzdelávania.

Chránené územie leží medzi obcami Kiarov a Kováčovce, pri kóte Hradište (266 m n.m.) a je tvorené dvoma blízko seba ležiacimi územiami. Pre Hradište a jeho okolie sú typické ľudskou činnosťou rôzne ovplyvnené prírodné formácie. Samotná prírodná rezervácia zahŕňa lesostepné a stepné xerothermné biotopy. Reálnu vegetáciu predstavujú spoločenstvá teplomilných druhov lúk a pasienkov s rozptýlenou krovinnou vegetáciou. Z chránených druhov flóry boli zaznamenané *Colutea arborescens*, *Stipa capillata*, *Orchis morio*, *Ranunculus illyricus*, *Chrysopogon gryllus*, *Ornithogallum kochii*, *Leopoldia comosa*, *Linum austriacum*. Veľký význam má územná ochrana lokality aj z hľadiska ochrany entomofauny, z plazov sa tu nachádzajú *Lacerta agilis*, *L. viridis*, *Coronella austriaca*, z vtáctva boli vrátane blízkeho okolia evidované napríklad *Merops apiaster*, *Upupa epops*, *Accipiter gentilis*, *A. nisus* a vyše 20 druhov drobných spevavcov.

Základnou súčasťou európskej politiky pri ochrane biodiverzity a ekosystémov je úplná realizácia sústavy NATURA 2000, ktorá má vytvoriť súvislú európsku sieť osobitne chránených území, ktorú budujú členské krajiny nezávisle na národných sústavách chránených území. Obec nemá žiadne prvky, ktoré by boli zaradené do sústavy NATURA 2000.

Územný systém ekologickej stability

Udržanie ekologickej stability na Zemi je základnou nevyhnutnou podmienkou princípu trvale udržateľného rozvoja. Účelom dokumentov ÚSES je stanoviť celoplošný systém obhospodarovania krajiny s cieľom zachovať, udržať, alebo vytvárať stabilitu krajinného systému. Konkrétne to znamená ochranu a vytvorenie podmienok pre existenciu a rozvoj

genofondu (najmä ohrozeného), zachovanie biodiverzity, blokovanie rozvoja negatívnych procesov a podporovanie rozvoja prirodzených (samoregulačných) procesov.

Životné prostredie

Ochrana životného prostredia spočíva v ochrane jednotlivých jeho zložiek, v minimalizácii negatívnych vplyvov na životné prostredie a v rešpektovaní princípov trvalo udržateľného rozvoja. Povinnosť chrániť všetky zložky životného prostredia je zakotvená v rade zákonných opatrení, ako napr.:

- Zákon NR SR č.127/1994 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení nesk. predpisov,
- Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení nesk. predpisov,
- Zákon č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie v znení nesk. predpisov,
- Zákon č. 587/2004 Z.z. o Environmentálnom fonde,
- Zákon č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení nesk. predpisov,
- Zákon č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení nesk. predpisov,
- Zákon č. 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia v znení nesk. predpisov,
- Zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení nesk. predpisov,
- Zákon č. 572/2004 Z. z. o obchodovaní s emisnými kvótami v znení nesk. predpisov
- Zákon č. 223/2001 Z.z. o odpadoch v znení nesk. predpisov,
- Zákon č. 17/2004 Z.z. o poplatkoch za uloženie odpadov v znení nesk. predpisov,
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 284/2001 Z.z, ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení nesk. predpisov.

V oblasti životného prostredia patria k samostatne sledovaným tieto zložky:

- Ovzdušie, pôda, voda, odpady, hluk a vibrácie, žiarenie

Ich stav významnou mierou vplýva aj na stav zdravotného stavu obyvateľstva. V riešenom území patrí k najviac zaťaženým zložkám voda a pôda, a to z dôvodu absencie likvidácie odpadových vôd. Samostatnou zložkou sú odpady.

Kľúčovým predpisom v **odpadovom hospodárstve** je Zákon č. 223/2001 Z.z. o odpadoch v znení neskorších predpisov. Jeho vykonávacia vyhláška (283/2001 Z.z.) upravuje niektoré podrobnosti napr. pre obsah POH a pre nakladanie s odpadmi a požiadavky na

zariadenia na nakladanie s odpadmi. Od 1.januára 2006 nadobudlo účinnosť ustanovenie zákona o odpadoch, ktoré zakazuje zneškodňovať biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad, parkov, cintorínov. Každý pôvodca je povinný triediť bioodpad zo záhrad oddelene od ostatných druhov odpadu a zabezpečiť jeho kompostovanie vo vlastných priestoroch. Znižovanie odpadu jeho separáciou a následným zhodnocovaním je prioritou aj pre obec Kováčovce

3.2 DEMOGRAFICKÁ SITUÁCIA

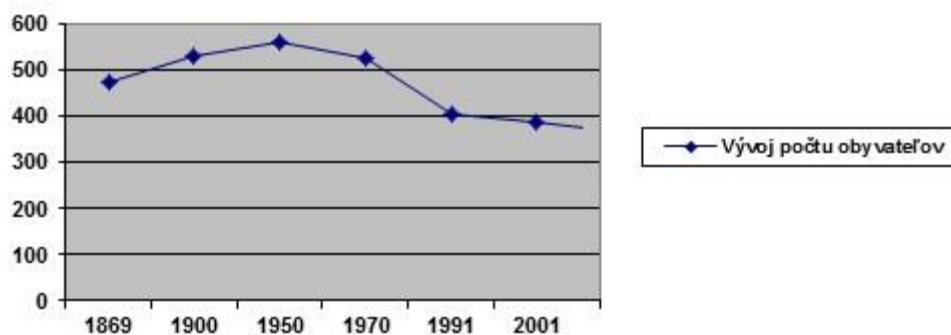
Vývoj počtu obyvateľov

Tabuľka č.5 -

Obec	1869	1900	1930	1950	1970	1991	2001
Kováčovce	474	532	670	561	526	404	386

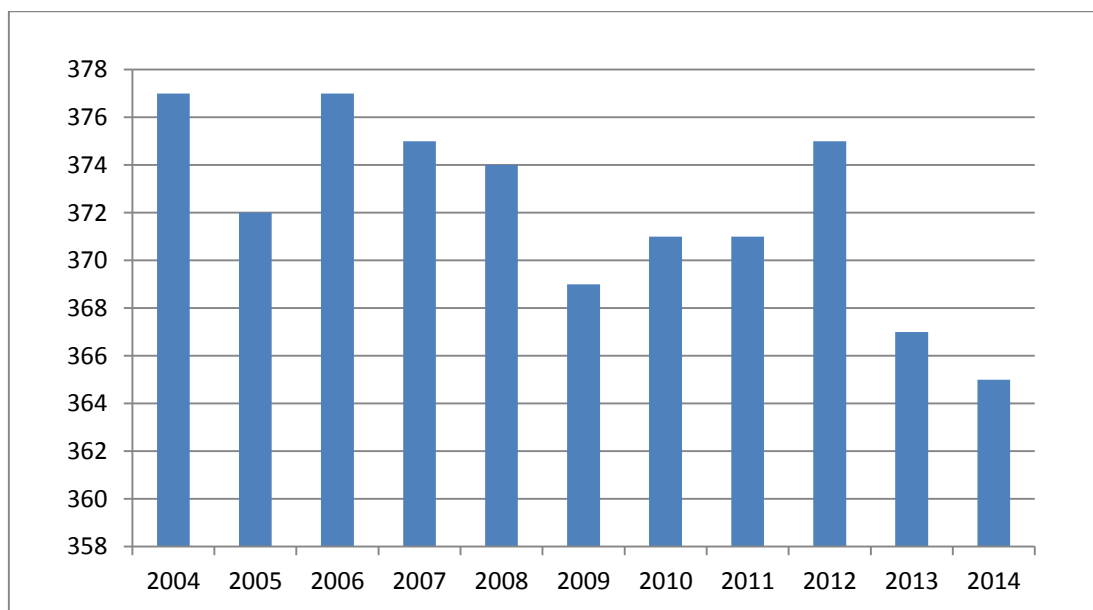
Zdroj: ŠÚ SR, 2015

Graf č.2 – Vývoj počtu obyvateľov

Zdroj: ŠÚ SR, 2015

Graf č.3 - Počet obyvateľov od roku 2004 do roku 2014

Zdroj: ŠÚ SR, 2015

Celkový počet obyvateľov obce Kováčovce dosahoval svoje maximum v roku 1930, kedy sa v štatistických údajoch uvádza, že obec mala rekordných 670 obyvateľov. V 80. rokoch 19. storočia až po 30. roky 20. storočia bol stav obyvateľov pomerne vyrovnaný, od roku 1950 môžeme sledovať neustály pokles. Obec dosahuje svoje minimum v posledných rokoch. V roku 2006 bolo v obci registrovaných 377 obyvateľov. Priemerný počet stavu obyvateľstva je znázornený v grafe č.1- vývoja počtu obyvateľov a na grafe č.2. Vývoj počtu obyvateľov má klesajúcu tendenciu, čo je hlavne kvôli veľmi nízkej natalite.

Tabuľka č.6 – za rok 2014

Prirodzený prírastok		Migračné saldo	Celkový Prírastok/ úbytok
narodení	zomrelí		
5	4	-3	-2

Zdroj: ŠÚ SR, 2015

V obci dochádza dlhodobejšie k prirodzenému úbytku obyvateľstva spôsobeného vyššou mierou vysťahovaných v porovnaní s prisťahovanými. Tabuľka č.6 – prirodzený prírastok a migrácia obyvateľstva dokumentuje hodnoty za rok 2014.

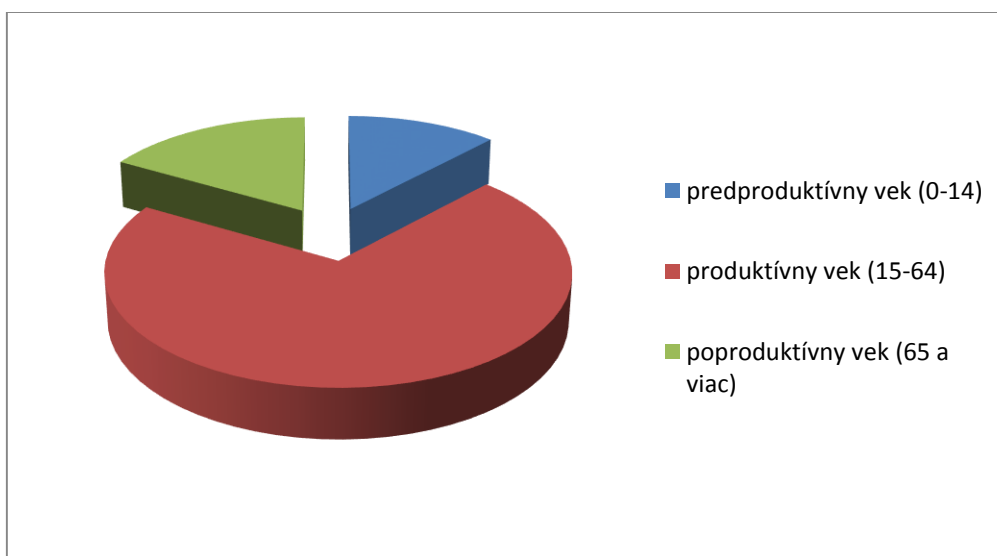
Veková štruktúra obyvateľov k 31.12. 2014

predproduktívny vek (0-14)	produktívny vek (15-64)	poproduktívny vek (65 a viac)	index starnutia	priemerný vek
44	260	61	196	40

Zdroj: ŠÚ SR, 2015

V obci dochádza k úbytku obyvateľstva v predproduktívnom veku. Pokles počtu obyvateľov v predproduktívnom veku a nárast počtu obyvateľov vo veku poproduktívnom výrazne znižuje možnosti vnútornej dynamiky rozvoja a zvyšuje nároky na zabezpečovanie sociálnych programov.

Index starnutia predstavoval hodnotu 196. Priemerný vek občanov obce je 45 rokov.

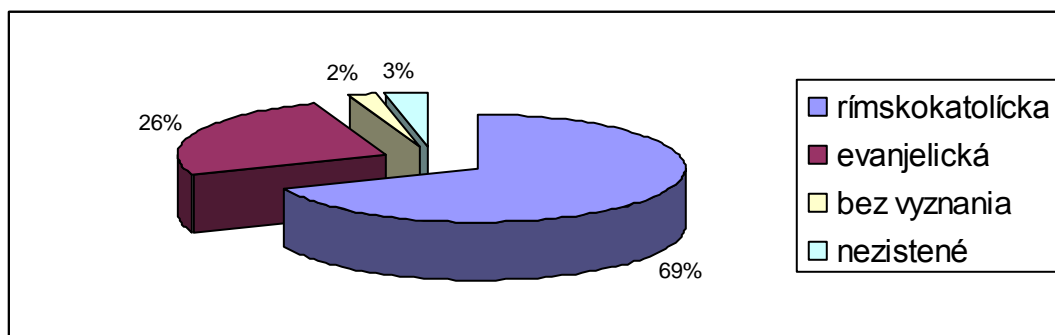
Graf č.4 – veková štruktúra obyvateľov (za rok 2014)

Zdroj: ŠÚ SR, 2015

Náboženské vyznanie obyvateľov

Obec	Rímskokatolícka cirkev	Evanjelická Cirkev a.v.	Gréckokatolícka cirkev	Pravoslávna cirkev	nezistené	bez vyznania	spolu
Kováčovce	262	96	-	-	13	8	259

Zdroj: ŠÚ SR, 2015

Graf č.6 – náboženské vyznanie obyvateľov

Zdroj: ŠÚ SR, 2015

V obci silne prevládajú obyvatelia s rímskokatolíckym vyznaním – 69 %. Evanjelická cirkev Augsburgského vyznania zastáva – 26 % obyvateľov. Bez vyznania zastáva 2% a nezistené je 3% obyvateľov.

Kluby, združenia a spolky

Kultúrno-spoločenský život je v obci zabezpečovaný nielen prostredníctvom obecného úradu, ale tiež v rámci záujmových združení občanov.

- Csemadok
- Jazdecký oddiel
- Futbalový klub Kováčovce
- Autokros klub Kováčovce

Združené spoločenské aktivity

Kultúrno-spoločenské aktivity uskutočňované v obci pre obyvateľov i pre návštevníkov udáva nasledujúci prehľad:

- Máj – Oslavy oslobodenia spojené s dňom detí
- Jazdecké preteky v parkúrovom skákaní
- Jún – Rokový festival
- Júl/august – Deň obce
- August – Preteky v autocrose
- Október – Krúdyho dni
- December - Mikuláš v obci – kultúrny program

Trh práce

Pracovné príležitosti – zamestnanosť

- Obecný úrad
- Poľnohospodárske družstvo
- AGROIPEL, s.r.o.

Počet živnostníkov podľa Živnostenského a Obchodného registra: FO 11, PO 3

Priemerný počet nezamestnaných (%)

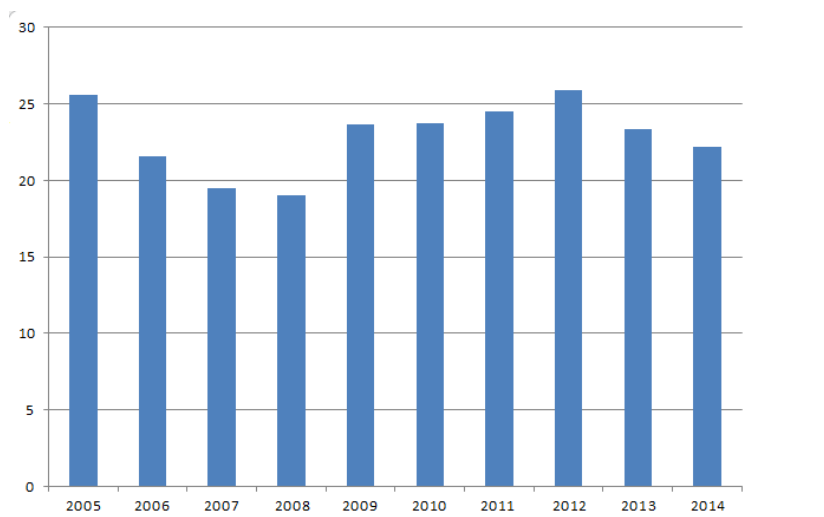
Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Veľký Krtíš	25,58	21,56	19,49	19,06	23,69	23,71	24,54	25,87	23,37	22,17

(okres)										
---------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Zdroj: ŠÚ SR, 2015

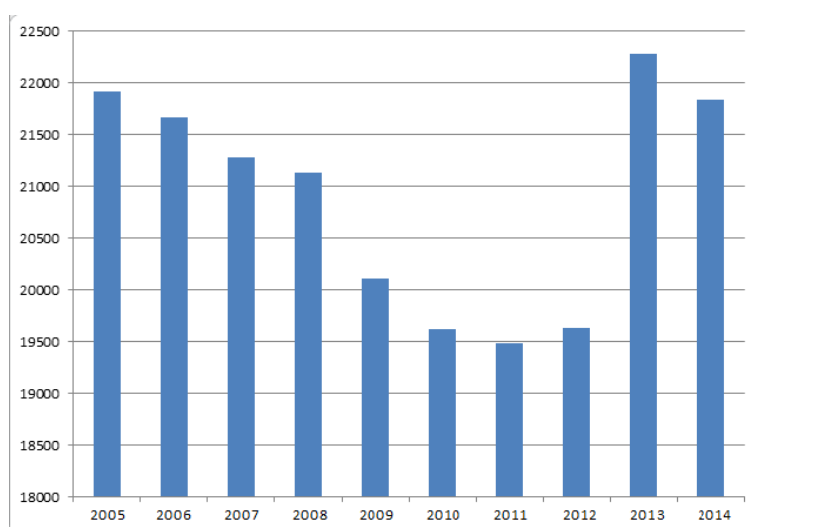
Graf č. 7- Priemerný počet evidovaných nezamestnaných (%)

Zdroj: ŠÚ SR – okres Veľký Krtíš, 2015

Percentuálny počet nezamestnaných občanov v okrese Veľký Krtíš sa pohybuje v hodnotách od 22 až 23 % až po 25,87% čo bola najkritickejšia hodnota nezamestnanosti v roku 2012. Súčasná hodnota nezamestnanosti v okrese je 22,17% (k 31.12.2014). Pod hodnotu 20% sa nezamestnanosť v okrese dostala iba po dobu rokov 2007-2008.

Graf č.8 - Ekonomicky aktívne obyvateľstvo okresu Veľký Krtíš za roky 2005 - 2014

Zdroj: ŠÚ SR, 2015

3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Doprava

Obec Kováčovce sa rozprestiera na území okresu Veľký Krtíš. Urbanizačnou osou veľkokrtíšskeho okresu je os Zvolen – Veľký Krtíš – hranica Maďarskej republiky, na rozhraní Krupinskej planiny a Ipeľskej kotliny. Základ dopravného skeletu predstavuje súčasná trasa.

O dopravu ľudí sa od roku 1982 stará ČSAD v Modrom Kameni, neskôr SAD Zvolen, dnes Arriva Bratislava. V obci je jedna autobusová zastávka. Spoje do dediny a z nej sú v nevyhovujúcom počte a frekvencii. Priamy spoj z Kováčoviec do okresného mesta je zabezpečený v ranných hodinách a poobedňajších nanajvýš jedným spojom, cesta naspäť z Veľkého Krtíša je možná v ranných hodinách jedným spojom a poobedňajších taktiež jedným.

Autobusová doprava je výlučnou hromadnou dopravou zabezpečenia spojenia obce s mestami s vyššou vybavenosťou. Zlepšenie autobusovej dopravy v obci predpokladá najmä nasadenie väčšieho počtu menších autobusov a koordináciu spojov tak, aby sa dosiahol priemerný štandard dostupnosti obce počas víkendových dní a v pracovných dňoch po 17,00 hod.

Pešia doprava je vzhľadom na intenzitu dopravy na ceste bezpečná.

Vodné hospodárstvo

Zásobovanie pitnou vodou

Obyvatelia obce získavajú pitnú a úžitkovú vodu z prameňov kopaných studní.

Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd

Obec nemá vybudovanú verejnú kanalizáciu. Odpadové vody sú zachytávané v žumpách a septikoch alebo priamo vyústené do miestnych jarkov.

Energetika

Širšie vzťahy

Odber elektrickej energie je v Banskobystrickom kraji zabezpečený dodávkou elektrickej energie po nadradenom prenosovom systéme ZVN 400 kV a VVN 220 kV a distribučnom rozvodnom systéme 110/22 kV, prostredníctvom energetických uzlov 400/220/110 kV rozvodní a transformovní.

Prenosová sústava 400 kV rozvedená v južnej časti riešeného územia, s napojením na celoeurópsku 400 kV sústavu, prechádza v smere Levice – Rimavská Sobota – Moldava nad Bodvou. V energetickom uzle 400 kV rozvodne EMO je prepojená so severnou vetvou v smere EMO – Horná Ždaňa – Liptovská Mara. Banskobystrický kraj je na túto nadradenú prenosovú sústavu pripojený prostredníctvom dvoch 400 kV rozvodní a transformovní nachádzajúcich sa v riešenom území a to Rz Horná Ždaňa a Rz Rimavská Sobota.

Súčasný stav

Kováčovce sú zásobované elektrickou energiou prostredníctvom vzdušnej linky, generálna oprava NN siete bola vykonaná v roku 2005..

Plynofikácia, zásobovanie teplom

Obec Kováčovce nie je plynofikovaná. Zásobovanie teplom pre bytovú výstavbu, občiansku vybavenosť je zabezpečované kúrením pevným palivom alebo elektrickým vykurovaním.

Slovensko je považované za krajinu, ktorá má ideálne prírodné podmienky na rozvíjanie využívania energie z biomasy. Takmer polovica územia Slovenska je zalesnená. Vo všeobecnosti však Slovensko podstatne zaostáva vo využívaní biomasy v porovnaní s tým, čo je v súčasnosti dostupné a technicky uskutočniteľné. Súčasný využitie biomasy pokrýva približne 1,6 %.

3.4 SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

Kultúra, osвета

Obec	Kultúrny dom	Kino	Folklorný súbor	Knižnica	Múzeum
Kováčovce	áno	-	-	áno	-

Zdroj: Obecný úrad, 2015

Spoločenské organizácie

Csemadok -Rozvoj Maďarskej kultúry a identity, rok založenia 1960

Jazdecký oddiel – Rozvoj špeciálneho jazdectva +zdravotné jazdectvo, rok založenia 1984

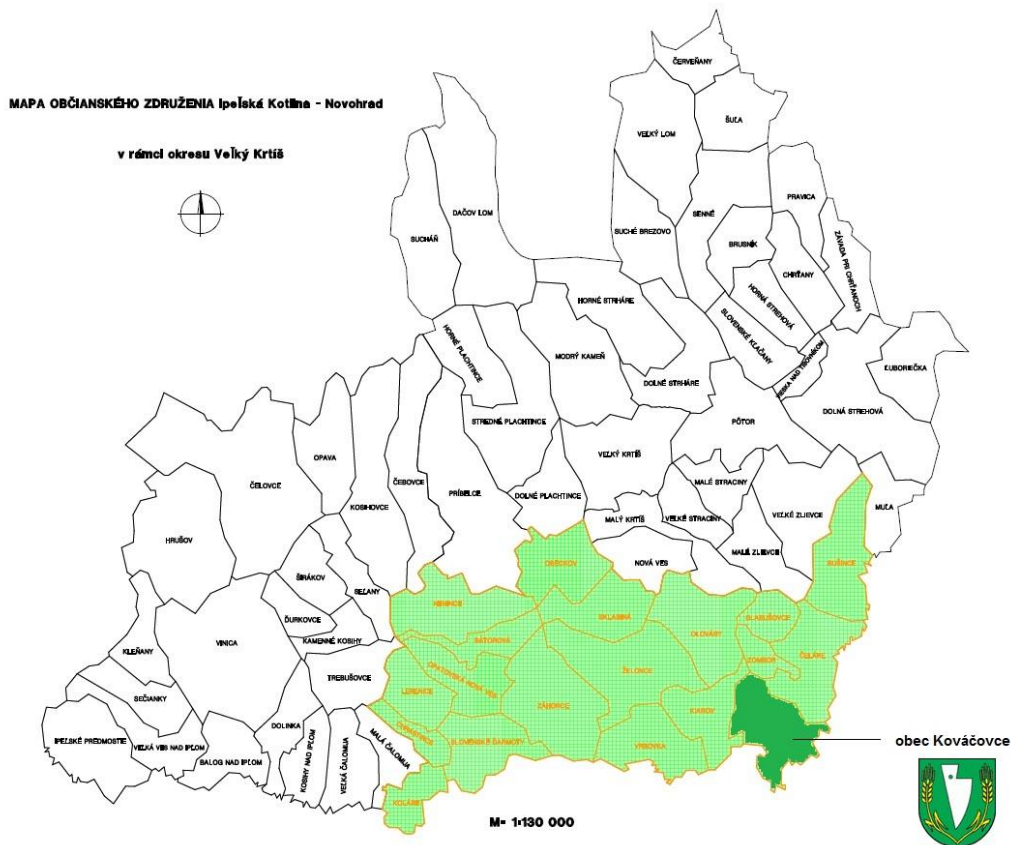
Futbalový klub Kováčovce – Spoločenský život, rok založenia 1961

Autokros klub Kováčovce – Rozvoj motorizmu a motoristického športu.

V programovom období 2007 - 2013 bola obec Kováčovce **členom MAS Partnerstva Krtíšskeho Poiplia**. V roku 2014 sa členovia MAS Partnerstva Krtíšskeho Poiplia rozhodli, že založia 2 nové občianske združenia. Celý proces bol ukončený registráciou **Občianskeho združenia Ipeľská kotlina - Novohrad** dňa 27.03.2015. Od tej doby patrí do občianskeho združenia IKN, ktorý sa uchádza o štatút MAS.

Pri spracovaní novej stratégie CLLD pre OZ IKN boli využívané postupy a metódy interaktívneho plánovania, ktoré sa vyznačujú aktívnym zapojením verejnosti do všetkých etáp prípravy a spracovania, najmä však týchto etáp: SWOT analýza územia, Vízia rozvoja územia, Problémová analýza a stanovenie rozvojových priorít, Strategická časť (strategický cieľ, strategické priority, špecifické ciele, opatrenia, aktivity), Akčný plán, Finančný plán a Implementačný rámec. Etapy spracovania auditu a monitorovacieho a hodnotiaceho rámca boli vo väčšej miere úlohou vonkajších expertov. Stretnutia k tvorbe stratégie CLLD sa konali počas rokov 2014 a 2015. Celkom bolo realizovaných 8 stretnutí priamo v území s celkovým počtom účastníkov 141 osôb.

Územie Občianskeho združenia tvoria 2 mikroregióny (**mikroregión Údolie Čebovského potoka**, **mikroregión Ipeľská dolina**), ktoré sú súčasťou okresu Veľký Krtíš, kde zaberajú jeho celú juhozápadnú časť.

Občianska vybavenosť

Obec	Elektrická energia	Plyn	Kanalizácia	Vodovod	Materská škola	Základná škola	Stredná škola	Obchod
Kováčovce	áno	-	-	-	-	-	-	áno

Zdroj: obecný úrad, 2015

3.5 MATERIÁLNE ZDROJE

Domový a bytový fond

Úroveň bývania je jednou zo základných charakteristík životnej úrovne obyvateľstva. Jej vývoj úzko súvisí s rastom počtu obyvateľstva, jeho štruktúrou a rozmiestnením. Ovplyvňuje úroveň reprodukcie pracovných síl, pôsobí na celkový životný štýl obyvateľstva.

V súčasnej dobe je v obci Kováčovce spolu 154 domácností, z toho 154 rodinných domov a 2 bytové domy.

3.6 EKONOMICKÉ ZDROJE

Hospodárska základňa

Priemyselná výroba

Okres Veľký Krtíš patrí v rámci Banskobystrického kraja, ale aj v rámci Slovenskej republiky medzi okresy s nízkou mierou industrializácie. Priemyselná výroba je v zásade lokalizovaná len do sídla okresu, mesta Veľký Krtíš, kde ju reprezentujú podniky strojárskoho, potravinárskeho a textilného priemyslu. V poslednom období sa etablovalo aj niekoľko zahraničných spoločností na území mesta Veľký Krtíš. Okrem toho tu pôsobia menšie výrobné prevádzky na báze živnostenského podnikania a remeselných činností, prípadne miestne filiálne prevádzky ďalších podnikov sídliačich mimo okresu, nepresahujúce lokálny, nanajvýš regionálny význam.

Popri veľkom priemysle sa už v súčasnosti vytvára skupina malých a stredných podnikov a drobných živnostníkov, orientovaných predovšetkým na uspokojovanie potrieb vlastného regiónu a na rozširovanie a sprostovanie ponuky najmä spotrebného a potravinárskeho tovaru na vnútornom trhu. Pre tieto aktivity treba vytvárať výhodné legislatívne, administratívne a ekonomické podmienky, pretože okrem prínosu vyplývajúceho z vlastnej výrobnjej produkcie sú aj dôležitým zdrojom pracovných príležitostí.

Hospodárska činnosť v obci

NÁZOV FIRMY (ŽL)	Sídlo firmy, miesto podnikania	PREDMET ČINNOSTI
Oľga Halgašová DOLLY	Kováčovce č. 57	Obchodná činnosť s rozličným tovarom v rozsahu voľných živností.
Ján Kubiš	Kováčovce č. 121	Zámočnicke práce
Jozef Mésároš	Kováčovce č. 64	Oprava dvojstopých motorových vozidiel Pohostinstvo
Ľuboš Márton	Kováčovce Peťov 46	Údržba motorových vozidiel
Aladár Alakša	Kováčovce č. 126	Vedenie účtovníctva
Ing. Daniel Ivan - SHR	Kováčovce Peťov 5	Poskytovanie služieb poľnohospodárskymi mechanizmami
Adrián Šurina MAXMEDIA	Kováčovce č. 131	Maloobchodná činnosť v rozsahu voľných živností
Erik Lavrík BURNER	Kováčovce č. 130	Maloobchodná činnosť v rozsahu voľných živností
Róbert Lajtoš	Kováčovce č. 76	Predaj na priamu konzumáciu čapovaného piva, vína, alkoholických a nealkoholických nápojov a doplnkového tovaru
Jozef Márton AUTOSERVIS	Kováčovce Peťov 46	Opravy cestných motorových vozidiel
Peťov invest s.r.o.	Peťov 30	Veľkoobchodná činnosť v rozsahu voľných živností
Poľnohospodárske družstvo	Kováčovce	Verejná cestná nepravidelná preprava osôb
SK - AGROIPEL s.r.o.	Kováčovce	Maloobchodná činnosť v rozsahu voľných živností

Zdroj: Živnostenský a obchodný register SR, 2007

Poľnohospodárska prvovýroba

Poľnohospodárstvo má v obci veľkú tradíciu. V minulosti tu mal veľkú tradíciu mlyn. Mlyn pôvodne postavený ako vodný mlyn s kolesom na spodnú vodu, v roku 1815 dal jeho ďalší majiteľ gróf *Artúr Pejačevič* prebudovať *Jurajovi Telekovi*. V roku 1900 tento mlyn odkúpili bratia Dräxlerovci a hneď v tom istom roku vymenili mletie pomocou mlynských kameňov za valcové. Mlyn potom pracoval pod národnou správou do roku 1950, ale potom bola jeho činnosť zastavená. Až do roku 1970 ho využívalo JRD Kováčovce na šrotovanie a skladovanie. Keď v tomto roku strhol časť strechy víchor, odvtedy mlyn chátra, ale jeho technologické zariadenie sa zachovalo.

V súčasnej dobe poľnohospodárske družstvo pôsobí na rozlohe 600 ha, v minulosti patrilo bývalému JRD. Hospodária na ňom Florián Jancsó, Ing. Zsolt Sulei.

Lesné hospodárstvo

Základným právnym predpisom upravujúcim starostlivosť o lesy je zákon č. 61/1977 Zb. o lesoch v znení neskorších predpisov. Podľa tohto zákona sú lesy jedným z najväčších bohatstiev našej vlasti, sú jednou zo základných zložiek životného prostredia a poskytujú trvalý zdroj dreva pre priemyselné odvetvia. Lesy ovplyvňujú a zlepšujú podnebie, vodné a pôdne pomery, vytvárajú prirodzené prostredie pre mnohé druhy rastlín a živočíchov, aj ich spoločenstiev, uchovávajú prírodné krásy a sú aj zdrojom zdravia a osvieženia obyvateľstva.

V záujmovom území lesné pozemky pokrývajú takmer štvrtinu jeho rozlohy (22,4 %) a nachádzajú sa v severovýchodnej strane obce.

Lesné pozemky obhospodaruje na jednej strane štátny sektor (Lesy SR š.p. B. Bystrica OZ Krupina). Na strane druhej obhospodaruje lesy na výmere 3 ha súkromník Várközi Pavel.

Drevinová skladba porastov je diferencovaná vzhľadom na nadmorskú výšku, expozíciu a ďalšie prírodné podmienky. Najčastejšie sa vyskytujúce dreviny v predmetnom území sú: dub cerový, dub letný, hrab obyčajný.

Poľovníctvo

Takmer celé územie veľkokrtíšskeho okresu má vynikajúce podmienky pre život poľovnej zveri. Je to dané množstvom lesných porastov, poľnohospodárskeho charakteru krajiny s možnosťou obživy, ako aj striedaním oboch druhov pôdneho fondu a množstvom remízok

pre úkryt a odpočinok zveri. Podľa vyhlášky MP SR č. 91/1997 Z. z. o poľovných oblastiach a o akostných triedach poľovných revírov je poľovný revír v obci zaradený do nasledujúcich srnčích poľovných oblastí a podoblastí:

- S XI. Modrokamenská srnčia oblasť

Najpočetnejšou poľovnou srstnatou zverou je srnec hôrny, diviak lesný, daniel škvrnitý, muflón obyčajný, jeleň obyčajný. Z pernatej zveri sa vyskytuje bažant jarabý, sojka obyčajná a rôzne druhy spevavcov, zo škodnej je to liška obyčajná a kuna lesná.

Katastrálne územie obce Kováčovce má poľovný revír s rozlohou 350 ha, má názov Kováčovce – Zlatý bažant. Obec nemá poľovnícke združenie.

Rekreácia a cestovný ruch

Cestovný ruch je interdisciplinárne odvetvie hospodárstva, na jeho realizácii sa podieľa mnoho ďalších oblastí ako sú poľnohospodárstvo, priemysel, stavebníctvo, služby a pod. Predstavuje komplex vzťahov a javov, ktoré výrazne prispievajú k tvorbe pracovných miest.

Národný program rozvoja cestovného ruchu SR na základe zhodnotenia ponukovej stránky územia a jeho vybavenosti a posúdenia dlhodobých vývojových tendencií dopytu v cestovnom ruchu navrhuje rozvíjať nasledovné nosné formy cestovného ruchu v rámci SR:

a) Letná rekreácia, pri vodných plochách založená na kúpaní a vodných športoch, hobby turizmus, cykloturizmus, rôzne alternatívne tzv. soft formy cestovného ruchu, poľovnícky cestovný ruch, rôzne športy.

b) Mestský a kultúrny cestovný ruch.

c) Zdravotný cestovný ruch v jeho klasickej liečebnej podobe, ktorý je potrebné zachovať a popritom rozvíjať zdravotný cestovný ruch (relax, fitness, prevencia, skrášľovanie, kondícia), ktorý začína prudko rásť prakticky v celosvetovom rozsahu.

d) Vidiecky cestovný ruch a agroturistika.

e) Doplnkové formy cestovného ruchu.

Na základe hore uvedenej klasifikácie nosných foriem cestovného ruchu Slovenska obec Kováčovce má reálny potenciál predovšetkým pre rozvoj vidieckej turistiky vrátane agroturistiky s možnosťou širšieho využitia jazdeckého športu. Ďalšou atraktivitou rozvíjajúcou cestovný ruch by mohol byť Drexlerov mlyn na rieke Ipel'.

Cez vidiecky turizmus sa do procesu turizmu a rekreácie zapája vidiecke osídlenie, a to:

- zabezpečením vybavenosti a služieb pre CR priamo v obciach,
- zabezpečením rekreačného pobytu v obciach a osadách, pričom tieto môžu získať aj funkciu rekreačného útvaru,
- poznávaním vidieckeho spôsobu života až aktívnou prácou v rámci tzv. agroturistiky.

4 SWOT ANALÝZA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">▪ chránené územia – Hradište a Kiarovský močiar▪ prírodný potenciál pre rozvoj vidieckej turistiky a jazdeckého športu▪ rieka Ipel'▪ vysoká ponuka pomerne lacnej pracovnej sily prevažne v robotníckych profesiách	<ul style="list-style-type: none">▪ zvyšujúca sa migrácia obyvateľov vzdelaných a v produktívnom veku▪ zhoršujúca sa veková skladba obyvateľstva (narastá podiel prestárlych občanov)▪ vysoká miera nezamestnanosti▪ strata pracovných návykov u dlhodobo nezamestnaných▪ nízka schopnosť čerpať štrukturálne fondy EÚ▪ prenos kompetencií na samosprávu bez finančného krytia▪ u dlhodobo nezamestnaných je vysoký podiel ľudí bez vzdelania, príp. so základným vzdelaním a vyučením▪ nízka úroveň znalosti svetových jazykov u strednej a staršej generácie▪ slabý marketing územia▪ neefektívna sociálna politika štátu
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none">▪ vybudovanie mosta cez rieku Ipel' v Peťove a v Kováčovciach▪ možnosť rozvoja tradičných a netradičných foriem poľnohospodárstva▪ využitie územia pre rozvoj vidieckej turistiky a cestovného ruchu (turistické chodníky, jazdectvo, múzeá a ľudové domy)▪ spolupráca s BBSK▪ voľná pracovná sila▪ partnerstvá existujúce a tvoriace sa	<ul style="list-style-type: none">▪ nesolventnosť obyvateľstva na vidieku▪ daňové zaťaženie, tvorba rozpočtu▪ konzervatívnosť obyvateľstva▪ odchod mladých a vzdelaných ľudí z obce▪ nízka informovanosť na vidieku▪ informačná izolácia obce▪ nevysporiadané vlastnícke vzťahy▪ nejasné podmienky a meniace sa pravidlá v programoch EÚ▪ administratívna náročnosť prípravy a realizácie projektov

<ul style="list-style-type: none">▪ reforma verejnej správy▪ možnosti samosprávy (informácie, kompetencie)▪ nadviazanie na úspešné projekty v regióne aj mimo neho	<ul style="list-style-type: none">▪ nepružná legislatíva, absencia zákonov▪ nesystémový prístup k poľnohospodárstvu▪ zmena vlády
--	--

5 ANALÝZA PROBLÉMOV

Zástupcovia obce Kováčovce v spolupráci s realizačným tímom počas tvorby dokumentu identifikovali nasledovné problémy ako kľúčové pre riešenie v období najbližších 7 rokov:

- **nedobudovaná technická infraštruktúra** (mosty a prístupové komunikácie, vodovod, kanalizácia formou domových čistiarní, miestne komunikácie, spevnené plochy a chodníky v obci, rekonštrukcia budov v majetku obce, verejná zeleň a verejné priestranstvá, odpadové hospodárstvo, alternatívne zdroje energií)
- **rozvoj občianskej infraštruktúry a cestovného ruchu** (ľudový dom, múzeum, jazdecký areál, maštale pre kone, viacúčelové ihrisko, sprístupnenie studničiek, turistický chodník, cyklistický chodník)
- **rozvoj ľudských zdrojov** (vzdelávanie a informovanosť občanov, riešenie otázky dlhodobej nezamestnanosti)

Za najväčšie následky týchto problémov sa považuje:

- zhoršujúca sa kvalita života občanov obce,
- zlá sociálna situácia vyplývajúca z vysokej miery nezamestnanosti,
- malé možnosti seberealizácie sa miestneho obyvateľstva či v oblasti pracovnej alebo voľnočasovej,
- migrácia mladých ľudí za prácou dočasne alebo natrvalo mimo obce aj do zahraničia (Česko, Nemecko, Rakúsko, Anglicko, Írsko).

Príčinami tohto stavu sú:

- nedostatok pracovných príležitostí priamo v obci a v regióne,
- nízka úroveň využitia ponúkaných možností a daností obce,
- nedostatok finančných prostriedkov,
- nízka vôľa k seberealizácii občanov obce.

6 ROZVOJOVÁ STRATÉGIA

6.1 VÍZIA OBCE

Vízia je rámcovou predstavou o tom, ako by mala obec v budúcnosti vyzeráť, aké miesto chce Kováčovce zaujať v rámci regiónu. Vízia má vyjadrovať nie len želanie, ale zároveň aj možnú predstavu o budúcnosti obce a jednotlivé ciele Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce majú smerovať k jej naplneniu.

Stratégia obce Kováčovce obsahuje 3 špecifické ciele, ktoré sú rozdelené na opatrenia a aktivity. Opatrenia popisujú stav, ktorý sa realizáciou Programu rozvoja obce má dosiahnuť. Aktivity definujú konkrétne oblasti rozvoja, na ktoré sa bude obec v budúcnosti zameriavať.

Vízia na obdobie rokov 2014 – 2020:

Občania obce Kováčovce budú žiť v obci s dobrou infraštruktúrou a možnosťami trávenia voľného času pre mladých ale i starších. Obec bude aktívne ponúkať danosti v oblasti rozvoja vidieckej turistiky, prírodných daností, jazdectva a bude rozvíjať aktívne cezhraničnú spoluprácu

6.2 IDENTIFIKÁCIA CIEĽOV A POPIS ROZVOJOVEJ STRATÉGIE

STRATEGICKÝ CIEĽ					
Zabezpečiť vyvážený a trvalo udržateľný rozvoj obce Kováčovce, ktorý bude zameraný na zlepšenie ekonomických a sociálnych podmienok života v obci a rozvoj na báze zhodnotenia jej vnútorného prírodného potenciálu s využitím externých doplnkových zdrojov. Aktívne využívať cezhraničnú spoluprácu s Maďarskou republikou					
PRIORITY					
↓	↓	↓	↓	↓	↓
1.BUDOVANIE A REKONŠTRUKCIA TECHNICEJ INFRAŠTRUKTÚRY	2.ROZVOJ ĽUDSKÝCH ZDROJOV	3.SOCIÁLNO-EKONOMICKÝ ROZVOJ	4.OCHRANA A TVORBA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	5. ROZVOJ TURIZMU A CESTOVNÉHO RUCHU	6.PODPORA PROPAGÁCIE A INFORMOVANOSTI OBCE

7 IMPLEMENTAČNÝ RÁMEC CIEĽOV A OPATRENÍ

7.1 OPATRENIA A AKTIVITY

PRIORITA č. 1 – BUDOVANIE A REKONŠTRUKCIA TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

1.1 Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry

- Rekonštrukcia a vybudovanie spevnených plôch, oplotenia v cintoríne
- Rekonštrukcia domu smútku
- Vybudovanie tržnice
- Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice

1.2 Budovanie a rozvoj kultúrno-spoločenskej infraštruktúry

- Zdriadenie ľudového domu (skanzen), múzea
- Vybudovanie klubu dôchodcov
- Modernizácia, rekonštrukcia kultúrneho domu
- Vybudovanie amfiteátra
- Dobudovanie jazdeckého areálu v miestnom parku

1.3 Budovanie a rozvoj verejnej infraštruktúry

- Technická príprava a vybudovanie kanalizačnej siete
- Technická príprava a vybudovanie ČOV
- Výstavba mostov cez rieku Ipel'

1.4 Budovanie a modernizácia obecnej infraštruktúry

- Rekonštrukcia autobusovej zastávky
- Vybudovanie multifunkčného ihriska a detského ihriska
- Vybudovanie a rekonštrukcia miestnych chodníkov
- Obnova miestnej komunikácie
- Výstavba odvodňovacích kanálov
- Rekonštrukcia verejného osvetlenia

- Rekonštrukcia miestneho rozhlasu
- Budovanie, modernizácia, rekonštrukcia obecných budov (obecný úrad, kultúrny dom, knižnica, atď.)
- Úprava, vybudovanie bezpečnostného kamerového systému/protipožiarne zariadenie

PRIORITA č. 2 – ROZVOJ ĽUDSKÝCH ZDROJOV

2.1 Zvýšenie vzdelanostnej úrovne a zamestnanosti obce

- Realizácia projektov aktivizácie
- Realizácia projektov zamestnanosti
- Realizácia rekvalifikačných kurzov
- Prevádzkovanie prepravnej služby (nákup auta, vytvorenie pracovných miest)
- Obnova predškolskej výchovy

2.2 Rozvoj kultúrno-spoločenského života obyvateľov

- Rozvoj partnerstiev obcí (EGTC – cezhraničná spolupráca,
- EA CEA – Program Európa pre občanov)
- Realizácia kultúrno-spoločenských aktivít a športových podujatí
- Vytvorenie oddychových plôch, miestneho parku a pod.
- Vytvorenie a podpora kultúrno-vzdelávacieho sociálneho centra v obci

PRIORITA č. 3 – SOCIÁLNO-EKONOMICKÝ ROZVOJ

3.1 Podpora a rozvoj sociálnych služieb

- Zavedenie a rozvoj systému sociálnej starostlivosti – opatrovateľská služba
- Realizácia terénnej sociálnej práce
- Podpora programov sociálnej starostlivosti o starých, nevládnych občanov

3.2 Podpora a rozvoj podnikania v obci

- Realizácia projektov spolupráce s podnikateľmi (LEADER – MAS)
- Tvorba prostredia pre podnikateľov a investorov
- Podpora a rozvoj programov pre rozvoj podnikania
- Využívanie obnoviteľných zdrojov energie

PRIORITA č. 4 – OCHRANA A TVORBA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

4.1 Podpora a ochrana životného prostredia

- Odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu
- Protipovodňové opatrenia
- Vybudovanie a vybavenie zberného dvora
- Vybudovanie skládky biologicky rozložiteľného odpadu – kompostovisko

4.2 Rozvoj a budovanie životného prostredia v obci

- Realizácia ďalších programov ochrany životného prostredia
- Výsadba verejnej zelene – zelená infraštruktúra
- Vytvorenie podmienok a programy a programu ekoturizmu

PRIORITA č. 5 – ROZVOJ TURIZMU A CESTOVNÉHO RUCHU

5.1 Budovanie turistickej infraštruktúry

- Výstavba vyhliadkovej veže
- Vytvorenie náučného chodníka a oddychovými zónami, altánkom, preliezky pre deti
- Vybudovanie cyklotrás

5.2 Rozvoj služieb v oblasti turizmu a cestovného ruchu

- Podpora a rozvoj vidieckeho turizmu, agroturistiky (podpora turistických zariadení)
- Skvalitnenie ubytovacích zariadení a služieb

PRIORITA č. 6 – PODPORA PROPAGÁCIE A INFORMOVANOSTI OBCE

6.1 Tvorba propagácie, zvýšenie informovanosti obyvateľov, efektívna informovanosť pre návštevníkov obce

- Modernizácia, skvalitnenie poskytovania informácií na verejných tabuliach
- Vytvorenie informačných tabúl, propagačných materiálov (viacjazyčné) pre obyvateľov a návštevníkov obce
- Tvorba a vydanie monografie obce

Program rozvoja obce Kováčovce na roky 2014 - 2020

8 AKČNÝ PLÁN

PRIORITA opatrenie	Plánovaná aktivita	Zdroj financovanie	Finančná náročnosť (v €)	Časový plán	Indikátory plnenia
PRIORITA č. 1 – BUDOVANIE A REKONŠTRUKCIA TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY					
1.1 Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry	Rekonštrukcia a vybudovanie spevnených plôch, oplozenia v cintoríne	ERDF, **	50 000,00	2014 -2020	Rekonštrukcia a vybudovanie spevnených plôch pri cintoríne, dobudovanie úprava pre potreby obyvateľov
	Rekonštrukcia domu smútku	SF EÚ, **	90 000,00	2014 -2020	Rekonštrukcia domu smútku pre potreby obyvateľov, materiálno-technické vybavenie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy
	Vybudovanie tržnice	ŠF EÚ, **	50 000,00	2014 -2020	Vybudovanie tržnice pre predajno-nákupné potreby obyvateľov, materiálno-technické vybavenie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy
	Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice	ERDF, **	70 000,00	2014 -2020	Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice pre prípady zásahu pri rôznych udalostiach, materiálno-technické vybavenie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy
	Výstavba nájomných bytov	ŠF EÚ, **	950 000,00	2014 -2020	Výstavba bytov pre potreby uspokojenia dopytu po bývaní, Počet nových bytových jednotiek, upravené okolie
1.2 Budovanie a rozvoj kultúrno-spoločenskej infraštruktúry	Zdriadenie ľudového domu (skanzen), múzea	ŠF EÚ, **	30 000,00	2014-2020	Počet návštevníkov, rozvoj cestovného ruchu
	Vybudovanie klubu dôchodcov	X, **	50 000,00	2014 -2020	Počet dôchodcov, materiálno-

Program rozvoja obce Kováčovce na roky 2014 - 2020

					technické vybavenie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy
	Modernizácia, rekonštrukcia kultúrneho domu	ERDF	150 000,00	2014-2020	vybudované priestory kultúrneho domu, materiálno-technické vybavenie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy
	Vybudovanie amfiteátra	X	80 000,00	2014-2020	vybudovaný priestor, materiálno-technické vybavenie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy
	Dobudovanie jazdeckého areálu v miestnom parku	X	20 000,00	2014-2020	Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR, zvýšenie atraktivity obce
1.3 Budovanie a rozvoj verejnej infraštruktúry	Technická príprava a vybudovanie kanalizačnej siete	X	500 000,00	2014 -2020	km vybudovanej kanalizácie Počet pripojených domácností
	Technická príprava a vybudovanie ČOV	X	500 000,00	2014 -2020	počet pripojených domácností
	Výstavba mostov cez rieku Ipel'	X	4 000 000,00	2014-2020	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zvýšenie atraktivity obce
1.4 Budovanie a modernizácia obecnej infraštruktúry	Rekonštrukcia autobusovej zastávky	ŠF EÚ	50 000,00	2014 -2020	m ² upravenej plochy, materiálno-technické vybavenie v súlade s potrebami
	Vybudovanie multifunkčného ihriska a detského ihriska	Program LEADER	50 000,00 25 000,	2014 -2020	početnosť využitia a počet užívateľov

Program rozvoja obce Kováčovce na roky 2014 - 2020

	Vybudovanie a rekonštrukcia miestnych chodníkov	X	100 000,00	2014 -2020	m zrekonštruovaných miestnych chodníkov
	Obnova miestnej komunikácie	ERDF	150 000,00	2014-2020	m zrekonštruovaných miestnych komunikácií
	Výstavba odvodňovacích kanálov	X	50 000,00	2014 -2020	materiálno-technické vybavenie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy
	Rekonštrukcia verejného osvetlenia	X	20 000,00	2014 -2020	Modernizácia, materiálno-technické vybavenie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy
	Rekonštrukcia miestneho rozhlasu	X	25 000,00	2014 -2020	Modernizácia, materiálno-technické vybavenie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy
	Budovanie, modernizácia, rekonštrukcia obecných budov (obecný úrad, kultúrny dom, knižnica, atď.)	X	100 000,00	2014 -2020	Modernizácia, materiálno-technické vybavenie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy
	Úprava, vybudovanie bezpečnostného kamerového systému/protipožiarne zariadenie	ERDF	30 000,00	2014-2020	skvalitniť komplexnú ochranu života, zdravia a majetku obyvateľov, návštevníkov obce
PRIORITA č. 2 – ROZVOJ ĽUDSKÝCH ZDROJOV					
2.1 Zvýšenie vzdelanostnej úrovne a zamestnanosti obce	Realizácia projektov aktivizácie	X	X	2014-2020	Realizácia aktivačných programov a prác v súlade s potrebami obyvateľov a podmienkami MPSVaR SR
	Realizácia projektov zamestnanosti	X	X	2014 -2020	Realizácia kurzov, školení a prednášok na podporu vzdelávania
	Realizácia rekvalifikačných kurzov	X	X	2014 -2020	Realizácia kurzov, školení a prednášok

Program rozvoja obce Kováčovce na roky 2014 - 2020

	Prevádzkovanie prepravnej služby (nákup auta, vytvorenie pracovných miest)	X	35 000,00	2014-2020	Zvýšenie zamestnanosti obyvateľov
	Obnova predškolskej výchovy	X	100 000,00	2014-2020	Zlepšenie životnej úrovne obyvateľov, počet detí
2.2 Rozvoj kultúrno-spoločenského života obyvateľov	Rozvoj partnerstiev obcí (EGTC – cezhraničná spolupráca, EA CEA – Program Európa pre občanov)	X	X	2014 -2020	Realizácia rôznych programov rozvoja spolupráce a kultúrno-spoločenskej úrovne obyvateľov (pravidelných aj príležitostných) v súlade s možnosťami, záujmami
	Realizácia kultúrno-spoločenských aktivít a športových podujatí	X	1 000,00	2014 -2020	Realizácia rôznych kultúrno-spoločenských podujatí (pravidelných aj príležitostných) v súlade s možnosťami, potrebami
	Vytvorenie oddychových plôch, miestneho parku a pod.	X	X	2014-2020	Počet vybudovaných zelených zón, upravené okolie,
	Vytvorenie a podpora kultúrno-vzdelávacieho sociálneho centra v obci	X	X	2014-2020	Realizácia rôznych kultúrno-spoločenských programov a pod.
PRIORITA č. 3 – SOCIÁLNO-EKONOMICKÝ ROZVOJ					
3.1 Podpora a rozvoj sociálnych služieb	Zavedenie a rozvoj systému sociálnej starostlivosti – opatrovateľská služba	X	30 – 40 000,00	2014 -2020	Realizácia terénnych služieb starostlivosti pre cieľové skupiny, tvorba pracovných miest
	Realizácia terénnej sociálnej práce	X	30 000,00	2014 -2020	Realizácia terénnych služieb starostlivosti pre cieľové skupiny, tvorba pracovných miest
	Podpora programov sociálnej starostlivosti o starých,	X	X	2014 -2020	Realizácia ďalších programov sociálnej starostlivosti v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy

Program rozvoja obce Kováčovce na roky 2014 - 2020

	nevládných občanov				
3.2 Podpora a rozvoj podnikania v obci	Realizácia projektov spolupráce s podnikateľmi (LEADER – MAS)	X, **	X	2014 -2020	Príprava samosprávy na programy podporujúce regionálny rozvoj prostredníctvom MAS
	Tvorba prostredia pre podnikateľov a investorov	X	X	2014 -2020	Príprava samosprávy na programy podporujúce regionálny rozvoj prostredníctvom, účasť podnikateľov a investorov
	Podpora a rozvoj programov pre rozvoj podnikania	X	X	2014 -2020	Príprava samosprávy na programy podporujúce regionálny rozvoj prostredníctvom MAS
	Využívanie obnoviteľných zdrojov energie	X	X	2014-2020	Zlepšenie životných podmienok obyvateľstva, tvorba nových pracovných miest
PRIORITA č. 4 – OCHRANA A TVORBA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA					
4.1 Podpora a ochrana životného prostredia	Odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu	Environmentálny fond, Obec	50 000,00	2014 -2020	Počet zlikvidovaných skládok
	Protipovodňové opatrenia		50 000,00	2014 -2020	X
	Vybudovanie a vybavenie zberného dvora	Environmentálny fond, Obec	240 000,00		Počet užívateľov t zozbieraného odpadu
	Vybudovanie skládky biologicky rozložiteľného odpadu – kompostovisko	Environmentálny fond, Obec	50 000,00	2014 -2020	Počet užívateľov t zozbieraného odpadu
4.2 Rozvoj a budovanie životného prostredia v obci	Realizácia ďalších programov ochrany životného prostredia	Environmentálny fond, Obec	X	2014 -2020	X
	Výsadba verejnej zelene – zelená infraštruktúra	Environmentálny fond, MPRV SR	20 000,00	2014 -2020	m ² – výsadba zelene
	Vytvorenie podmienok	Environmentálny	X	2014 -2020	Úroveň podpory

Program rozvoja obce Kováčovce na roky 2014 - 2020

	a programy a programu ekoturizmu	fond, EPRFV			
PRIORITA č. 5 – ROZVOJ TURIZMU A CESTOVNÉHO RUCHU					
5.1 Budovanie turistickej infraštruktúry	Výstavba vyhliadkovej veže	MAS, EPRFV	50 000,00	2014 -2020	Počet návštevníkov,
	Vytvorenie náučného chodníka a oddychovými zónami, altánkom, preliezky pre deti	X	50 000,00	2014 -2020	počet vybudovaných a udržiavaných chodníkov a informačných tabúl, aktualizácia oznamov
	Vybudovanie cyklotrás	X	X	2014 -2020	Počet návštevníkov, Počet vybudovaných a udržiavaných cyklistických chodníkov a informačných tabúl, aktualizácia oznamov
5.2 Rozvoj služieb v oblasti turizmu a cestovného ruchu	Podpora a rozvoj vidieckeho turizmu, agroturistiky (podpora turistických zariadení)	MAS, EPRFV	50 000,00	2014 -2020	Počet návštevníkov, počet vybudovanej a udržiavanej turistickej infraštruktúry
	Skvalitnenie ubytovacích zariadení a služieb	MAS, EPRFV	X	2014 -2020	Počet návštevníkov, počet vybudovanej a udržiavanej turistickej infraštruktúry
PRIORITA č. 6 – PODPORA PROPAGÁCIE A INFORMOVANOSTI OBCE					
6.1 Tvorba propagácie, zvýšenie informovanosti obyvateľov, efektívna informovanosť pre návštevníkov obce	Modernizácia, skvalitnenie poskytovania informácií na verejných tabuliach	MAS, EPRFV, iné fondy, **	10 000,00	2014 -2020	Počet vybudovaných a udržiavaných verejných informačných tabúl, aktualizácia oznamov, výziev
	Vytvorenie informačných tabúl, propagačných materiálov (viacjazyčné) pre obyvateľov a návštevníkov obce	MAS, EPRFV, iné fondy, **	20 000,00	2014 -2020	Počet vytvorených propagačných materiálov (tlačených, elektronických)
	Tvorba a vydanie monografie	iné fondy, **	7 000,00	2014 -2020	Kvalita, obsah monografie obce, propagácia obce

Program rozvoja obce Kováčovce na roky 2014 - 2020

	obce				
--	------	--	--	--	--

X - odhad rozpočtu bude doplnený po vypracovaní štúdie alebo podrobnej projektovej dokumentácie

*** uvedený je hlavný zdroj financovania, je nutné počítať so spolufinancovaním*

9 ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE

9.1 FINANČNÉ ZABEZPEČENIE

Jednou z kľúčových otázok programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Finančné zdroje potrebné pre naplnenia aktivít uvedených v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja budú plynúť z nasledovných zdrojov:

- **Rozpočet obce** je základným zdrojom financovania aktivít. Výška voľných prostriedkov je však limitovaná a preto je vhodné prostriedky obecného rozpočtu použiť najmä na nasledovné:
- **zabezpečiť prípravu projektov** – projektová dokumentácia, príprava žiadostí
- na čerpanie eurofondov a podobne
- **spolufinancovať europrojekty**
- **financovanie bežných aktivít** – ide najmä o neinvestičné aktivity v oblasti služieb obyvateľom alebo podpore kultúrneho a športového života
- **Ostatné verejné zdroje**, najmä prostriedky ŠFRB sú vhodné na financovanie bytovej výstavby. Príležitosti na získanie nenávratnej finančného príspevku zo štátneho rozpočtu sú v značnej miere obmedzené.
- **Súkromné zdroje** – je možné použiť najmä na v projektoch, ktoré sú orientované na podporu podnikateľského prostredia a súkromný sektor z neho bude mať tiež osoh.
- **Štrukturálne fondy EÚ** – je možné použiť na financovanie mnohých projektov .
- **Úverové zdroje** – úvery sú vhodné na riešenie akútnych investičných potrieb prípadne na financovanie aktivít s pozitívnym dopadom na rozpočet obce.

9.2 ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE

PRO obce Kováčovce (2014-2020), je potrebné podrobiť každoročnému posúdeniu v odborných komisiách a tak aktualizovať plán aktivít na nasledujúci rok. PRO je živý dokument, ktorý je potrebné aktualizovať a upravovať podľa akútnych potrieb či možností financovania.

Strategické plánovanie podpory rozvoja obce je charakteristické najmä orientáciou podpory na dosiahnuté efekty, t.z.:

- hierarchickým usporiadaním cieľov,
- riadením na základe procesov,
- permanentným monitorovaním a vyhodnocovaním efektov,
- permanentným učením sa a inováciou,
- rozvíjaním partnerstiev,
- zodpovednosťou voči verejnosti,

Na základe poznatkov o efektívnosti a účinnosti vynaložených nákladov sa budú iniciovať inovačné zlepšenia v rámci stanovovania cieľov v obci. Informácie o účinnosti a efektívnosti vynakladaných prostriedkov sú nenahraditeľným zdrojom permanentného rozširovania poznatkov v oblasti podpory rozvoja obce.

10 MONITORING A HOTNOTENIE

Monitorovanie je systematické a pravidelné zbieranie, analyzovanie a používanie informácií pre účely manažovania a rozhodovania. Monitorovanie splnenia PRO Kováčovce je možné na základe vyhodnotenia výsledkov ukazovateľov za jednotlivé cieľové oblasti. Indikátory budú presne stanovené v jednotlivých realizačných projektoch.

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude stálym a dlhodobým procesom zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení zameraných na zmenu negatívneho vývoja, resp. o potrebe zmeniť ich výber alebo spôsob realizácie. Stabilizovať zásady procesu monitorovania umožní priebežná i etapovitá kontrola realizácie programu. Nevyhnutnou podmienkou monitoringu je organizačné a metodické zabezpečenie riešenia operatívnych problémov a z nich vyplývajúce zmenové riadenie. Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude obsahovať nasledovné činnosti:

- každoročné hodnotenie napĺňania cieľov stanovených v PRO,
- každoročné spracovanie plánu aktivít na nasledujúce obdobie
- vyhodnotenie dosiahnutých výsledkov ako popis stupňa realizovaných cieľov a opatrení,
- vyhodnotenie dopadov aktivít na občanov dotazníkovou formou a porovnanie s
- počiatočnými preferenciami občanov pri zostavovaní PRO.

Uvedené činnosti uskutočnené v procese monitorovania umožnia zhodnotiť postup v realizácii plánovaných úloh. Znamená sledovanie výstupov, financovanie jednotlivých činností, projektov alebo etáp. Monitorovanie sa uskutočňuje prostredníctvom ukazovateľov, ktoré sa vzťahujú na špecifické ciele, objasňujú stav implementácie, výsledkov a dopadov a poukazujú na dosiahnutý vývoj vo vzťahu k finančnému plánu.

Po implementácii bude pracovná skupina plniť aj funkciu monitorovania a hodnotenia. Konkrétne pôjde o sledovanie vývoja, smerovania a zmien vonkajších podmienok v obci, požiadaviek obyvateľov, ako aj požiadavky ďalších cieľových skupín (návštevníkov, investorov a podnikateľov). V procese monitorovania sa zhromažďujú údaje o realizovaných projektoch. Na základy výstupov monitorovania a hodnotenia je potrebné následne uskutočniť aktualizáciu strategických cieľov.

Cieľom monitorovania pracovnými skupinami bude zabezpečiť konzistentné a pravidelné

informácie o realizovaných a ukončených projektoch. Vhodným spôsobom na realizáciu monitoringu sú kvantitatívne ukazovatele úspešnosti, ktoré dávajú jednoznačnú odpoveď na stupeň alebo mieru naplnenia projektu v danom časovom období.

Spôsob práce pracovnej skupiny uskutočňujúcej monitorovanie a hodnotenie vyplynie zo samotného charakteru projektu. Zmyslom procesu hodnotenia je sumarizovať výstupy získané monitorovaním projektov na získanie informácií o účinnosti a efektívnosti vynaložených nákladov. Tieto informácie sa transformujú do monitorovacích a hodnotiacich správ, ktoré sa prerokovávajú na zasadnutiach pracovnej skupiny. Proces hodnotenia využíva ako svoje vstupy všetky dáta získavané v procese monitorovania. Výstupom procesu hodnotenia, resp. celého procesu monitorovania a hodnotenia, sú hodnotiace a monitorovacie správy.

Hodnotenie je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity voči cieľom projektov. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých projektov a po ich ukončení. Posudzuje sa hlavne vecná stránka a vzniknuté problémy. Riešenie prioritných problémov sa posudzuje s použitím kritérií voči stanoveným ukazovateľom. Hodnotenie znamená kritické a objektívne overovanie. Plní funkciu spätnej väzby. Hodnotenie sa opiera o monitorovacie činnosti, ktoré mu poskytujú nevyhnutné informácie.

Aktualizácia a modifikácia PRO sa uskutoční formou vypracovania Návrhu na doplnenie PRO, ktorý bude obsahovať konkrétne nové opatrenia, aktivity a úlohy. Tento návrh sa predloží na schválenie obecnému zastupiteľstvu. Ak doplnenie PRO bude spojené s možnosťou získať

finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Výboru pre PRO alebo obecného zastupiteľstva.

ZÁVER

PRO je spracovaný na báze viacerých dokumentov a v súlade s príslušnými zákonnými predpismi. Časť PRO je zameraná na komplexnú analýzu v oblastiach ako demografia, nezamestnanosť, hospodársku oblasť, sociálnu a technickú infraštruktúru a iné oblasti, ktoré popisujú a analyzujú súčasný stav v obci, ktorý je detailnejšie rozpracovaný v SWOT analýze popisujúcej silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia. PRO je dôležitým strategickým, systémovým a koncepčným dokumentom pre zabezpečovanie zásadných aktivít rozvoja v zmysle definovaných cieľov, priorít, opatrení a financovania. Vzhľadom na súčasné postavenie regionálneho rozvoja v rámci Slovenskej republiky, ktorý nevytvára priame nástroje podpory v regiónoch (VÚC), je dokument PRV účelovo a explicitne zameraný na ciele a priority rozvoja kraja a Národného Strategického plánu rozvoja vidieka SR. Sleduje sa tým najmä možnosť využívania nástrojov pomoci EÚ, to znamená využitie štrukturálnych fondov a kohézneho fondu.

Vykonateľnosť PRO bude závislá od mnohých faktorov, predovšetkým od schopnosti zainteresovaných subjektov vypracovávať a predkladať príslušným ústredným riadiacim orgánom a ich sprostredkujúcim implementačným agentúram také projekty, ktoré budú konkurencieschopné. Veľký význam pre realizovanie jednotlivých opatrení a aktivít definovaných v PRO bude mať úroveň riadenia a koordinácie celého procesu prípravy projektov a ich presadzovania na národnej úrovni. Program je potrebné hodnotiť ako dokument otvorený, ktorý môžu orgány obce priebežne doplňovať a o nové aktivity, respektíve vypúšťať tie opatrenia, ktorých realizácia nie je v možnostiach obce.

Nástrojom pre naplnenie úloh vyplývajúcich z Národného plánu regionálneho rozvoja SR je PRO ako základný programovací dokument pre uskutočňovanie regionálnej politiky ako aj základný rámec pre budúce projekty, v oblasti znižovania regionálnych disparít. Program zároveň odráža aj nový spôsob spolupráce s EÚ založenej na princípoch partnerstva, otvorenosti, subsidiarity a hospodárskej a sociálnej súdržnosti na úseku regionálneho rozvoja. Hlavnou myšlienkou tohto dokumentu je zlepšovať kvalitu života občanov a sociálnu súdržnosť spoločnosti, najmä vytvoriť podmienky pre ekonomický rozvoj a tvorbu pracovných príležitostí, presadzovať koncept trvalo udržateľného rozvoja.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

Elek Fenyés: Magyarország Geographiai Szótara (Pest, 1851)

ENTIRE – 02/2013, Ako na nové programové obdobie?, magazín

<http://e-obce.sk>

<http://www.obce.info>

<http://www.statistics.sk>

Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2014 - 2020

Národný strategický referenčný rámec SR 2007 – 2013

Partnerská dohoda SR na roky 2014 –2020 – návrh

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011. Štatistický úrad SR, 2012.

Štatistický úrad SR – data cube, 2015

Vlastivedný slovník obcí na Slovensku , 2. Časť

www.podnemapy.sk

Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 539/2008Z.z. o podpore regionálneho rozvoja

PRÍLOHY

- Uznesenie – schválenie PRO obce Kováčovce